AVIFAUNA VAN DE UITKERKSE POLDER

ENKELE BOTANISCHE EN HYDROBIOLOGISCHE ASPECTEN ERVAN

VOORWOORD :

Vanaf het begin van onze vogelobservaties in 1964 werden John Van Gompel en ikzelf aangetrokken door de buiten achter de stad, in de richting van de vaartjes. We zagen wel dat deze vlakte rijk was aan vogels, we kenden er wel nog niet veel van, maar die vele kieviten, wilde eenden, de enkele watersnippen die we in elke willekeurige weide konden opschrikken, praktisch het hele jaar door, steunden ons hierin. Toen zijn we de poldervlakte systematisch beginnen afzoeken, we leerden de goede weiden kennen, we konstateerden dat in bepaalde stukken sommige soorten meer voorkwamen dan in andere die meer geschikt waren voor andere soorten. Zo verkregen we de „Eendenweide", een „Gruttoweide", een „Reigersweide", enz...
Vanaf 1965 ben ik begonnen alles systematisch op te schrijven, vanaf 1966 deed John dat ook, zodat we nu over een hele stapel dagboeken beschikken, waarin dat vele jaren ekskursiegaan is vastgelegd.
In 1966 vergezelden Guido Burggraeve en later ook Eckhart Kuyken, ons verscheidene malen naar de polder, aangelokt over onze verhalen over broedende grutto's, honderden eenden, vele reigers enz... In totaal hebben Guido Burggraeve een 20-tal en Eckhart Kuyken een 10-tal ekskursies in de polder gehad, waarop dikwijls één van ons hun vergezelde.
Op 206 afzonderlijke dagen vertoefden JVG of ikzelf in de polder (cijfers tot half januari '73) : 62 maal samen, 29 maal waren John, en 115 maal ikzelf alleen. We waren in de polder : 11 x in januari, 7 x in februari, 18 x in maart, 18 x in april, 32 x in mei, 26 x in juni, 23 x in juli, 22 x in augustus, 19 x in september, 9 x in oktober, 13 x in november, 8 x in december en 29 x in 1965, 43 x in '66, 48 x in '67, 24 x in '68, 12 x in '69, 11 x in '70, 17 x in '71, 22 x in '72.
Toen zowel John als ik aan de univ gingen studeren, in oktober '69, werd onze taak in de afdeling langzamerhand overgenomen door jongere mensen : Paul Marmenout, Mark en Marleen Peeters, Dirk Content, enz... Dezen samen met de actievelingen uit onze periode (Ghislain Descamps - Kristien Casier, enz.) vormen een hele reeks waarnemers die toch samen minimaal een 30-tal ekskursies in het gebied hebben gehouden, waarop één van ons beiden hen niet vergezelde. Ook Georges Marmenout, Léon Lybeer, mensen die onafhankelijk van ons werkten, verrichtten enkele mooie waarnemingen of vondsten, eveneens hierin vermeld.

De avifauna werd opgemaakt aan de hand van de verslagen van al deze ekskursies, tot en met half januari '73. Daarbij werden nog trekwaarnemingen opgenomen, door ons ofwel in de duinen, op het strand of boven Blankenberge gedaan. Zeer veel heb ik gehad aan de talrijke ekskursies van JVG in het haven en spuikomgebied (hiertoe behoren enkele weitjes met overtijingsplaatsen in de polder). Deze hebben de basis gevormd van zijn Ketsprijs '69 die ik heb gebruikt, in zover het over vogels handelde, die o.a. ook in de polder voorkwamen, om er te overtijen of te rusten.
Bij speciale waarnemingen werden de waarnemers vermeld. Het verslag werd tenslotte afgerond door een praatje met de jachtwachters, in het bijzonder Alfons Decloedt, dat me eveneens enkele zaken leerde. John Van Gompel en Eckhart Kuyken namen de tekst kritisch door en maakten hier en daar nuttige aanmerkingen.
Volgende mensen verrichtten waarnemingen die in het verslag zijn opgenomen.

AD : Alfons Decloedt
DC : Dirk Content
DH : Daniël Huisseune
EK : Eckhart Kuyken
FM : Filip Moreaux
GB : Guido Burggraeve
GD : Ghislain Descamps
GM : Georges Marmenout
JVG : John Van Gompel
KC : Kristien Casier
LL : Léon Lybeer
ML : Martin Lammertin
MP : Mark Peeters
MPe : Marleen Peeters
PM : Paul Marmenout
YD : Yves Descamps

Hierbij komen nog vele anderen, die met ons de polder hebben afgereden : Fernand Van Assche, Ria, Annie en Johan Packo, Patrick Aspeslag, enz... Speciaal bedank ik ook de mensen die de broedvogelinventarisaties hebben doen doorgaan, of nog steeds doorgaan : JVG, DH, GB, EK, Wim Pas, PM, GD, MP, MPe, Guido Rappé, Manu Dumoulin, e.a.
Verder dank ik Magda Verfaille voor de hulp bij het plantenverslagje en Rop Bosmans voor het hydrobiologisch verslag.

Rest mij nog een literatuurlijst op te geven, de nummers die ik aan elke publikatie heb gegeven werden ook in de Avifauna gebruikt bij verwijzing ernaar :

(1) : Avifauna van België, de Giervalk, '67, nr. 3-4, pp. 273 - 363.
(2) : Atlas van de vogels in België en West-Europa, graaf Léon Lippens en Henri Wille, uitg. Lannoo, '72.
(3) : De avifauna van het haven- en spuikomgebied te Blankenberge, JVG, Ketsprijs '69, onuitgegeven.
(4) : Roofvogels in Uitkerke, JVG, Stentor 10, nr. 4, okt. '72.
(5) : Het voorkomen van de grutto in het weidegebied te Uitkerke, JVG, Stentor 9, nr. 3-4, nov. '71.
(6) : Het landschap bewesten de Gentele, Robert Boterberghe, uitg. Van Maele '72.

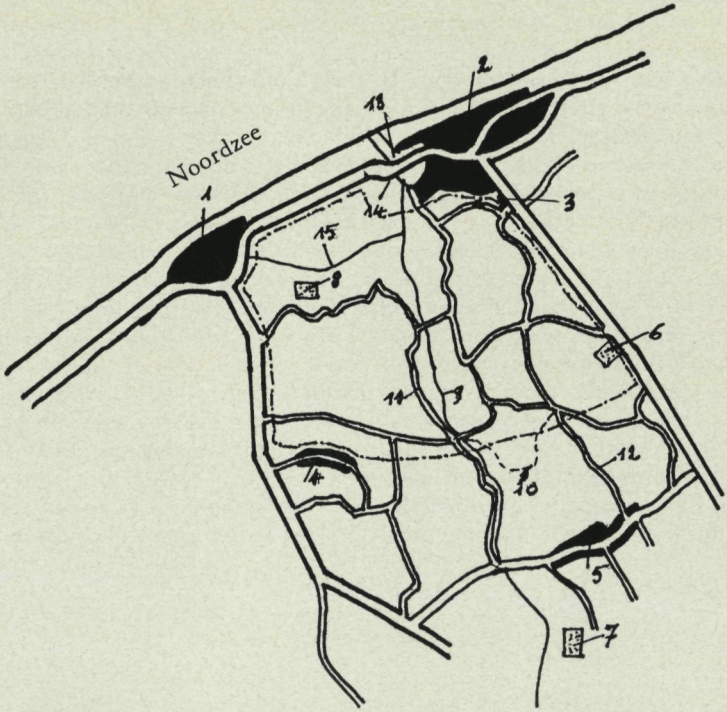
Ik hoop dat dit verslag verder zal aangevuld worden en ik hoop vooral dat het de biologische waarde van het gebied enigszins bewijst. Met dit verslag in handen zal het misschien mogelijk zijn efficiënte beschermingsmaatregelen af te dwingen.

Blankenberge, 20 januari 1973.

BESCHRIJVING VAN HET GEBIED :

Het hier besproken gebied is gelegen tussen de duinen Blankenberge - Wenduine, de gemeentekernen van Blankenberge - Uitkerke, de baan Blankenberge - Brugge en de baan Wenduine - Brugge tot Wenduine dorp. Het strand en de duinen zijn niet inbegrepen, volledigheidshalve worden soms waarnemingen daar verricht vermeld. Het gebied omvat dus gedeelten van de gemeenten Blankenberge-Uitkerke, Zuienkerke, Nieuwmunster en Wenduine. In totaal ongeveer 17 km^2. Wij noemen dit de Uitkerkse polder, voornamelijk omdat dit de eerste gemeente was waar we veel op ekskursie gingen. Sedert '70 zijn Blankenberge en Uitkerke samengevoegd zodat we de naam aan de ganse polder gegeven hebben, zonder daarom de waarde van de andere gebieden te minimaliseren.
Op de stafkaart valt onmiddellijk op dat het een open polderland betreft, dus zonder bomen, voor ongeveer 90 % bestaande uit weiland. Het betreft een oude polder, een dikke kleilaag van 1 à 5 meter rust op veen. Dat veen is sedert de inpoldering, in de tiende eeuw ongeveer flink ingeklonken, zodat we nu een gebied hebben dat iets lager is dan het omringende land, dus vochtig, en dat ontwaterd wordt door het vaartje van Blankenberge, ook genoemd de Grote Ede. (6)
Opvallend is het voorkomen van zowel volledig zoet als brakwater in het gebied : zo treffen we langs grachten ondermeer zeeaster en smalbladerige rolklaver aan, typische soorten van ziltige bodem, naast zoetwaterplanten. (zie plantenverslagje). Dat gamma van zoet naar zout komt ook duidelijk tot uiting in de hydrobiologie van het gebied (zie hydrobiologisch verslag).
Tegen Wenduine komen kleiputten voor, 12, min of meer grote, de laatste werd in '66 gegraven. Het geheel bestaat uit 8 hectaren open water, riet, struikjes, braakland, zodat het geheel een ruige indruk nalaat. Het water is zuiver en bevat ondermeer veel snoek en karper. De weiden zelf zijn redelijk hoog, het hoogteverschil met de waterspiegel in de grachten is op vele plaatsen 1 m en meer. De lage stukken echter, een 20 % van de polder, zijn veel vochtiger en dus veel interessanter.
Polderbosjes komen in de polder niet voor, wel één aan de rand : het bosje van de Bosquet, aan de westkant van de baan Blankenberge-Brugge. De waarnemingen van bepaalde soorten, torenvalk en sperwer bevoorbeeld, beslaan een groter gebied dan hierboven omschreven.

Schaal 1 : 100.000

1. Wenduine
2. Blankenberge
3. Uitkerke
4. Nieuwmunster
5. Zuienkerke
6. Bosje v./d. Bosquet
7. Hagebos
8. Kleiputten
9. Vaart v. Blankenberge
10. Grens v./h. weiland
11. Koestraat
12. Blankenbergse dijk
13. Haven
14. Campings
15. Bommelzwin

grens v./h. besproken gebied

Erbij komt de vaart tot het Hagebos, en het Hagebos zelf erbij. (dus op de gemeenten Zuienkerke en Meetkerke). Het Hagebos is een typisch polderbosje, dat regelmatig wordt gesnoeid. Dit in tegenstelling tot het Bosquet.
In de tekst wordt nu en dan de term „omgeving" gebruikt, hiermee bedoel ik de streek in een straal van 10 km rond de polder, met o.a. de Zeebrugse slikken, de duinbossen tussen Wenduine en Vosseslag (gem. Klemskerke), de Fonteintjes, (vochtige duinpannen tussen Blankenberge en Zeebrugge), de omliggende polders met o.a. de lage Moere te Meetkerke, enz... Ook moet in het oog gehouden worden dat de kust ONO-WZW verloopt, zodat ONO- of WZW-trek de gewone voorjaars- en najaarstrek is, evenwijdig met de kust. Alle getallen, ook de broedaantallen, moeten gelezen worden met het besef dat er relatief grote fouten kunnen op voorkomen. Vooral de aantallen tijdens de trek of 's winters zijn nogal moeilijk aan te geven : vooreerst werd bijna nooit de ganse polder geteld (alleen tijdens de waterwildtellingen half november half januari, en enkele malen in augustus en september door JVG), maar bovendien verschilt de situatie elke dag. De broedaantallen zijn veel korrekter, toch is een fout van 10 % voor de steltlopers, en 30-40 % voor de eenden zeer reëel : het is relatief weinig daar dan de ganse polder wordt geïnventariseerd.

Roodkeelduiker (Gavia stellata)

1 eksemplaar op het vaartje op ongeveer 1 km van de kust op 16-1-72.

Fuut (Podiceps cristatus)

's Winters regelmatig op zee, in de haven of op de spuikom te zien, maar slechts één waarneming in de polder : 1 ex. op de kleiputten op 19-9-72 (JVG).

Kuifduiker of geoorde fuut (nigricollis of Podiceps auritus).

2 exemplaren op het vaartje op 3 km van de kust, op 15-11-67. Komen beide meer voor op zee, in de haven of de spuikom.

Dodaars (Podiceps ruficollis)

Is een mogelijke broedvogel in de kleiputten, en broedt in de streek (Zeebrugge en fonteintjes enz.) 's Winters bijna steeds aanwezig op het vaartje en meestal ook in de kleiputten. Vooral concentraties rond de Scharebrug : daar meestal van 2 tot 8 exemplaren te zien, bevoorbeeld op 14-1-68 : 5 exemplaren en 2 doodgevroren in de vaart van de spuikom tot Zielebrug (de 10 tot 15 exemplaren van de spuikom en haven niet meegerekend) zitten er jaarlijks 20 tot 30 exemplaren, gedurende de wintermaanden. Bij strenge vorst (vóór 14-1-73 bv) schijnen ze gedeeltelijk weg te trekken, slechts één exemplaar immers op 14-1-73. Waarnemingen van eind september (bv 1 exemplaar aan de Scharebrug op 25-9-66) tot begin april (1 exemplaar op vaartje op 7-4-68). Eén juli (1 exemplaar aan de scharebrug op 17-7-66) en één augustuswaarneming (1 exemplaar op de kleiputten op 11-8-71). Deze laatste is misschien een broedvogel, en overwintert ook in de spuikom en de haven.

Jan Van Gent (Sula Bassana)

Op 20-11-71, een volledig uitgeput adult stookolieslachtoffer gepakt op ongeveer 100 meter van de zee. Het dier was het zeewater uit gevlucht en aan land gekomen (dit gebeurt nog bij stookolieslachtoffers : het koude zeewater dringt doorheen de niet meer hermetisch afgesloten verenlaag en koelt de dieren zeer snel af). We hebben het dier afgemaakt. (ML, DC, FM).

Blauwe reiger (Ardea Cinerea)

Gans het jaar door waar te nemen.
Broedt in de streek Koolkerke, Meetkerke en Westkerke. In de broed-

tijd vormt de polder zeker voedselgebied voor de broedvogels van Koolkerke en Meetkerke : tot een 20-tal foeragerende vogels, die regelmatig van en naar die richtingen vliegen.
's Winters minst aanwezig, vooral bij vorst weinig, meer in 't voorjaar. 't Meest in nazomer en najaar : tot maximum 63 exemplaren op 18 en 19-9-72 (JVG), waarvan een groot deel uit iets grauwere juveniele exemplaren bestaat. Jachtopziener AD zag er eens 40 bij elkaar, meestal zijn ze echter verspreid over gans de polder met soms concentraties in gunstige weiden met grachten tot 10-15 exemplaren.
De aantallen zijn duidelijk toegenomen sedert het begin van de waarnemingen in '65, wat overeenkomt met het herstel van deze soort na de rampzalige winter '62-'63. JVG en KC namen een albino exemplaar waar op 14-4-71 : het ganse lichaam, behalve de normaal uitziende vleugels, was sneeuwwit met wat kleine donkere vlekken.

Purperreiger (Ardea purpura)

Werd de eerste (65-69) jaren zeker over het hoofd gezien, slechte één waarneming : 1 exemplaar op 4-9-68 in de kleiputten. Verder jaarlijks verscheidene waarnemingen :

3 exemplaren aan de kleiputten op 8-5-70
1 exemplaar ONO-vliegend op 28-3-70 (om 18.45 uur)
1 exemplaar in een weide op 26-8-70
1 exemplaar in een weide op 14-7-71
2 exemplaren in een weide op 29-8-72
3 exemplaren in één en 1 exemplaar in een andere weide op 19-9-72.

De soort mag waarschijnlijk beschouwd worden als een regelmatige doortrekker, maar in klein aantal, voornamelijk eind augustus-begin september en begin mei.
Vertoeft dikwijls in de nabijheid van de blauwe reiger.

Kleine zilverreiger - (Egretta garzetta)

GM nam op 7-4-71 langdurig en van dichtbij 1 exemplaar waar, vissend aan een nieuw aangelegde vijver op ongeveer 3 km van de kust.

Woudaapje (Ixobrychos minutus)

Er zou volgens de jachtwachter jaarlijks minstens één koppel in de kleiputten broeden. Het biotoop is er inderdaad geschikt voor. Op 8-10-72 werd door BJN Blankenberge een dood juveniel exemplaar gevonden op deze plaats, waarschijnlijk geschoten door enkele jachtopzieners !

Roerdomp (Botaurus stellaris)

4 waarnemingen, telkens in de kleiputten :
1 exemplaar op 29-10-65 (FM)

1 exemplaar op 1-5-72 (GD en FM)
roep gehoord vanuit die richting op 6-9-72 (DC en ML)
1 exemplaar op 19-9-72.
Wordt er volgens de jachtwachter meer gezien, voor en na, maar niet tijdens het broedseizoen.

Ooievaar Ciconia ciconia)

1 ex. was minstens van 20 tot 26-9-65 aanwezig in een lage en vochtige weide tegen Wenduine : gekortwiekt ex. met o.a. gele ring. Waarschijnlijk dus ex. uit het Zwin. (FM, JVG, Mark Devos e.a.).

Lepelaar (Platalea leucorodia)

2 waarnemingen : 2ex. op 2-9-66 in een lage weide. Zijn na opjaging richting VZW weggevlogen. (FM en Danny Kesteloot).
2 adulte ex. op 19-4-68 in de spuikom die bij opvliegen over de polder richting Wenduine gevlogen zijn (JVG). In deze periode werden nog verscheidene waarnemingen in de streek gedaan (zie Roerdomp VIII, 1968, nrs 3-4, p. 39).

Wilde eend, (Anas platyrhinchos)

Broedt overal verspreid : ongeveer 30 paartjes. Toename van deze soort wordt waarschijnlijk door de jacht verhinderd.
Begin september werden er altijd grote hoeveelheden uitgezet op de kleiputten, tot 1000 in '72 : jacht. Hieronder bevinden zich vele bastaards. Maximaal bevinden er zich 250 wilde eenden in de polder (de in de kleiputten uitgezette dieren niet meegerekend), maar zelden wordt de honderd overschreden. Soms zijn de concentraties relatief hoog, bv honderd ex. samen op 12-11-66. De winteraantallen zijn schommelend, o.a. afhankelijk van de jachtdruk en de temperatuur. Bij strenge vorst (op 15-12-68 bv), kan de soort ontbreken in het gebied.

Wintertaling (Anas crecca)

Is, in tegenstelling tot de talrijk broedende zomertalingen, zeer schaars in de broedtijd : 1 broedgeval in 1967 (GB), 1 in 1968 (GM : nest gevonden), andere jaren waarschijnlijk over het hoofd gezien, in ieder geval niet meer dan 1 tot enkele broedparen, en dan mogelijk nog niet elk jaar.
Is doortrekker en wintergast : van september tot maart is een aantal van een 50 ex. normaal, soms zijn er veel meer, tot een honderdtal, zelfs 250 ex. op 28-1-67, doch dit laatste is uitzonderlijk. De enkele augustus-, april-, meiwaarnemingen behelzen waarschijnlijk broedvogels. De winteraantallen zijn erg schommelend, o.a. afhankelijk van de jachtdruk en de temperatuur. Ontbreekt soms in de polder bij strenge koude, op 15-12-68 bv.

Zomertaling (Anas querquedula)

Goed aanwezige broedvogel : een 15-tal paartjes jaarlijks, verspreid over het ganse polderland. Schijnt sedert 1970 iets toegenomen te zijn als broedvogel.
Aanwezig van begin maart tot begin oktober (bv 5 + 3 ex. op 8-10-72), het ontbreken van eind februari en eind oktober waarnemingen kan ook te wijten zijn aan het over het hoofd zien er van.
Na het broedseizoen, in juli en augustus, soms tot 70 ex. dikwijls erg geconcentreerd. Nog niet gans vlugge jongen tot begin augustus, dus als de jacht reeds open is.

Krakeend (Anas strepera)

1 waarneming, nl 4 ex. in de kleiputten op 14-1-73 (FM, MP). Wordt waarschijnlijk regelmatig over het hoofd gezien.
EK herinnert zich deze soort nog eens gezien te hebben.

Smient (Anas penelope)

Doortrekker en wintergast van oktober tot eind april ; in die periode praktisch altijd aanwezig. Eén september waarneming : 9 ex. op 6-9-67 ; Maximumaantallen bijna nooit boven de 150 ex. meestal minder dan 50 ex. eenmaal zelfs een 250 ex. (7-1-73).
Winteraantallen erg schommelend, o.a. afhankelijk van jacht en temperatuur, zo bv ontbrekend op 15-12-68 (erg koud). Op 14-1-73, na een week vorst, was het aantal van ongeveer 250 ex. op 70 ex. teruggevallen.

Pijlstaart (Anas acuta)

Doortrekker en wintergast. 's Winters echter in zeer klein aantal (tot maximaal een tiental ex.). Vooral voorjaarstrek opvallend : tot 40 - 50 ex., meestal in groepjes tot 30 ex. In het najaar nooit dergelijke aantallen, ontbreekt dan zelfs regelmatig.
Waarnemingen van september tot eind april (op 1-5-66 nog één ex.).

Slobeend (Anas clypeata)

Broedvogel : jaarlijks een à 10 koppels, juiste telling is erg moeilijk daar, zoals bij alle eendachtigen, de wijfjes slechts bij dichte nadering opvliegen. In de broedtijd zien we vnl mannetjes ; de wijfjes kunnen ergens aan het broeden zijn, maar mogelijk betreffen het niet gepaarde mannetjes of doortrekkers.
Vooral voorjaarstrek opvallend : tot maximaal 40 - 50 ex. In maart-april, soms concentraties tot 35 ex. Tijdens de trektijd dikwijls samen met pijlstaart. Najaarstrek veel minder opvallend. Jaarlijks slechts enkele winterwaarnemingen.

Krooneend (Netta rufina)

1 waarneming : 1 man op de kleiputten op 14-11-71 (FM, MP, DC, e.a.).

Toppereend (Aythya marila)

2 waarnemingen : 1 wijfje op de kleiputten op 14-1-68 en 1 man en 4 wijfjes op het vaartje op 28-3-70. In de spuikom en haven meer waarnemingen, niet elk jaar echter.

Kuifeend (Aythya fuligula)

Jaarlijks meestal 1 of enkele waarnemingen, van eind december tot begin april, vooral in januari, en dit steeds in de kleiputten of op het vaartje : open en diep water. Tot max. een 5-tal ex. Op 14-1-68 1 dood ex. na strenge vorst de voorgaande dagen. Eén mei-waarneming : 1 mannetje op het vaartje op 8-5-70.
Uit de studie van JVG (3) blijkt dat de pleisteraars van de spuikom (niet jaarlijks ! Wel begin '68 bv) meestal minder dan 20, soms op o.a. het vaartje gaan overtijen (bij laag water !), tot op een 3 km van de kust.

Tafeleend (Aythya ferina)

Slechts enkele winterwaarnemingen, van half november tot maart. Meestal samen met kuifeend. Vermelden we nog dat deze soort in 1967 in de fonteintjes heeft gebroed (nest gevonden en gefotografeerd door GM in april, bevestigd door EK) en dat deze soort ook bepaalde winters langdurig pleistert in de spuikom en haven, maar in tegenstelling met de kuifeend, met laag water niet op het vaartje gaat overtijen (JVG).

Witoogeend (Bucephala clangula)

1 waarneming : 1 mannetje op de kleiputten op 16-1-72 (YD, PM)

Brilduiker (Aythya nyroca)

3 waarnemingen, alle op het vaartje : op 20-12-69 1 wijfje, op 11-2-72 een koppel en 1 aangeschoten wijfje op 4-5-68 (JVG, EK).
Sporadische waarnemingen in de spuikom en de haven.

Grote zeeëend (Melanitta fusca)

Op 17-12-67 één mannetje en één ex. op 11-1-70, beide op het vaartje. Kunnen eventueel met olie besmeurde dieren geweest zijn die beschutting aan land kwamen zoeken.

Zwarte zeeëend (Melanitta nigra)

Op 23-4-67 een dood mannetje en op 6-4-68 een dood wijfje, respectievelijk met en zonder olie. Het mannetje met olie is dus duidelijk

aan land beschutting komen zoeken en gestorven, wat we bij vele olieslachtoffers kunnen constateren.

Middelste zaagbek (Mergus serrator)

1 wijfje op 30-11-72 aan de Scharebrug op het vaartje (LL, DC). Soms in de spuikom en de haven.

Bergeend (Tadorna tadorna)

Broedvogel : jaarlijks minstens één koppel (waarschijnlijk 2 in '70). De vele paartjes die meestal op eenzelfde welbepaalde plaats in 't voorjaar baltsen (zie verder) broeden elders (Zeebrugge, Zwin,...) Zeker broedvogel vanaf '64 (toen FM één koppel met één jong vaststelde). Het koppel in '65 had 2 jongen, in '70 9 jongen (FM). Van de andere jaren is het aantal jongen niet bekend.
Verder het ganse jaar door waar te nemen : in volle polder, dus verder dan 1,5 km uit de kust, meestal nooit meer dan een vijftal exemplaren. Tegen de kust aan echter, in een vochtig weitje waar o.a. veel tureluurs overtijen, zijn er bij hoog water van begin november tot half april bijna altijd bergers te zien. (JVG in 3). Het zijn de dieren die met laag water op de spuikom foerageren : minder dan 15 ex. tot half december ; 's winters opklimmend tot meestal een 30 ex., éénmaal 50 ex. eind januari '68 (JVG). Bij verstoring van de bergers in de polder bij hoog water, vliegen ze soms naar de Zeebrugse slikken, op ongeveer 6 km. Bij het volgend laag water keren ze dan alle terug naar de spuikom.
Vanaf februari komen de bergers minder en minder foerageren in de spuikom. Dan blijven ze dikwijls in de polder, ook bij laag water. JVG vond dat er door die dieren veel gebaltst werd. Hun winterse overtijingsplaats wordt dus voedsel- en baltsplaats in het voorjaar.

Grauwe gans (Anser anser)

Ondanks het feit dat deze soort een regelmatige najaars- en voorjaarstrekker is langs de kust, zijn er slechts weinig waarnemingen van pleisterende grauwe ganzen in de polder : 2 ex. op 4-3-72, 1 ex. op 5-4-66, 1 ex. op 14-5-67 (op 15-5 reeds verdwenen) en 1 ex. op 28-6-67. Deze mei- en juniwaarnemingen zijn mogelijks vogels van de herinplantingsplaats rond het Zwin te Knokke (ongeveer 15 km afstand). 1 winterwaarneming : 2 ex. op 15-1-67.

Kolgans (Anser albifrons)

Is geen vaste overwinteraar wegens de te sterke jachtdruk. Toch zeer regelmatig waar te nemen van eind november tot begin maart. Grotere concentraties, tot maximum een 600 exemplaren, vanaf eind december tot begin februari, bv op 11-1-70.
Was begin '68 uitzonderlijk talrijk door zeer sterke verstoring op de overwinteringsplaats te Damme : toen dagelijkse waarnemingen van

(Cliché Jeugd en Cultuur)

Familie Kolganzen in de vlucht (de 3 jongen in het midden)

boven Blankenberge trekkende troepen en tot vele honderden ex. in de polder, bv op 14-1-68. Deze dieren trokken 's avonds weg in de richting Damme, waar ze dus waarschijnlijk bleven slapen.
Bij jachtverbod zou deze soort misschien wel een vaste overwinteraar worden. Het biotoop is er zeker geschikt voor.

Kleine rietgans (Anser fabalis brachyrhynchus)

Normaal niet of zeer sporadisch voorkomend in de winterse polder : december, januari. Bij sterke verstoring te Damme kunnen er echter groepen tot in de Uitkerkse polder afzakken, bv 100 ex. op 14-1-68.

Rietgans (Anser fabalis)

Is evenals de kolgans geen vaste overwinteraar wegens de te sterke jachtdruk. Toch zeer regelmatig waarnemingen rond december en januari. Het aantal is echter meestal veel lager dan bij de kolgans : tot maximaal een 150 ex. op 15-1-67 bv. Op korte afstand te Ramskapelle en vooral in West-Zeeuws-Vlaanderen, bevinden er zich vaste overwinteringsplaatsen van deze soort. Uitwisseling mogelijk met deze gebieden tijdens de jacht ? Nog waarneming op 22 en 27-3-68 van 1 aangeschoten ex. op 1 km van de kust.
Evenals bij de kolgans, zou deze soort bij het jachtverbod misschien wel vaste overwinteraar vormen. Het biotoop is er in ieder geval geschikt voor.

Rotgans (Branta leucopsis)

Begin 1970 : 1 overwinterend ex. het dier foerageerde bij laag tij op de golfbrekers tussen Blankenberge en Wenduine, en overtijde in de polder.

Brandgans (Anser leucopsis)

1 waarneming, nl 11 ex., richting N vliegend, op 7-1-73 (JVG, Fernand Van Assche). Vermelden we dat begin januari regelmatig brandganzen te zien waren te Knokke, te Damme en te Ramskapelle zodat de waarneming logisch is. Verder enkele trekwaarnemingen, alle over strand of zee echter.

Knobbelzwaan (Cynus olor)

Relatief weinig waarnemingen in de polder, maar wel veel op zee, in de haven, op de spuikom. De knobbelzwaan houdt dus blijkbaar meer van open water dan de kleine zwaan. De waarnemingen in de polder zijn bijna steeds van overtrekkers, of de pleisteraars op de vaart, of een enkele keer op de kleiputten, maar nooit van pleisteraars in ondergelopen weilanden, dit in tegenstelling tot de kleine zwaan.
1 belangrijke uitzondering : 6 ex. pleisterend op een ondergelopen wei-

land op 27-1-68 (FM), begin februari waren er daarvan nog steeds 3 ex. over (EK).
Eén overzomering in '68 door een zeer agressief mannetje in een laag en vochtig stuk.

Kleine zwaan (Cygnus biwickii)

Regelmatige waarnemingen van half november tot begin maart. Wordt regelmatiger gezien dan de knobbelzwaan, die meer van open water houdt en dus de polder mijdt.
Is soms een langdurige pleisteraar, liefst op ondergelopen weilanden bv in 1966 : 1 ex. in één weiland en 4 adulte + 2 juveniele in een andere, gedurende lange tijd. Men mag deze soort dan ook beschouwen als een regelmatige overwinteraar.
Ook soms waarnemingen van trekkende vogels, zowel in het voor- als najaar. Soms redelijke grote groepen, zoals 10 ex. op de vaart en 2 op een vichtig weiland op 11-7-70, 7 ex. op de vaart op 10-3-71.

Buizerd (Buteo buteo)

Slechts drie waarnemingen :
1 ex. op 5-5-68 op ONO-trek
1 ex. op 7-9-69
1 ex. op 1-10-71.
Meer naar het binnenland, vanaf Brugge, zijn er op trek zeer regelmatig buizerden te zien. De buizerd mijdt dus blijkbaar de kale polder.

Sperwer (Accipiter nisus)

2 waarnemingen : 2 man + 1 wijfje op 1-10-71 (JVG, GD).
1 ex. 27-8-71 (MP).

De waarneming op 5-3-67 door JVG in (4) vermeld, valt eigenlijk buiten het omschreven gebied, nl aan de blauwe toren ten NW van Brugge.

Zwarte Wouw (Milvus migrans)

Waarneming van één ex. te Nieuwmunster (PM). Op een afstand van ongeveer 15 m waargenomen.

Bruine kiekendief (Circus aeruginosus)

Wordt praktisch elk jaar op trek waargenomen. De meeste waarnemingen gebeuren in mei is niet alleen te wijten aan het feit dat in deze periode de voorjaarstrek doorgaat, maar ook omdat de polder dan op broedvogels geïnventariseerd wordt. Waarnemingen : 1 man + 1 wijf op 1-5-66 (FM, GB, JVG, EK).
1 man bij Zuienkerke (FM) en 1 man bij De Haan op 1-5-72 (PM, GD, MPe)
1 wijf te Nieuwmunster op 2-5-66
1 ex bij De Haan op 6-5-72

2 man op 7-5-70 alsook op 8-5
1 wijf op 1-6-68
1 man op 7-6-65
1 wijf op 10-6-66
1 man + 1 wijf op 12-6-65
1 wijf op 14-6-65
1 wijf op 13-7-66
1 wijf op 12-8-72
1 wijf op 14-8-65
1 wijf op 21-8-72
1 ex. op 15-9-65
1 man op 19-9-72

Het koppel op 12-6-65 en het wijfje verder tot 14-8-65 was mogelijk een geval van overzomering. In dat verband moet ook nog verteld worden dat door de heren GM en Fernand Kesteloot in 1964 (en niet in 65 zoals door JVG in (4) verkeerdelijk werd vermeld) een in aanbouw zijnd nest van deze soort werd gevonden in de fonteintjes.

Blauwe kiekendief (circus cyaenus)

Eén wijf op 5-5-68 (JVG, EK)
Twee man op 7-5-70 op ONO-trek (JVG, EK)
Beide waarnemingen klaarblijkelijk op voorjaarstrek.

Grauwe kiekendief (circus pygargus)

Eén wijf op 18-8-72 en niet op 9-8 door JVG verkeerdelijk in (4) vermeld.

Slechtvalk (falco peregrinus)

Eén zekere waarneming, één ex. op 1-10-71 (JVG, GD).
Verdere mogelijke waarnemingen op 7-5-70 één ex. ONO trekkend FM).
Landbouwer Houtekiet nam mogelijk één ex. waar op 27-7-72. Vroeger kwamen volgens veel landbouwers meer dergelijke „duivestekkers" voor.

Smelleken (falco columbarius)

Op 26-2 en 28-3-70 telkens één wijfje (FM) was er volgens vlakbij wonende landbouwer Houtekiet voortdurend, aanwezig. Dus, waarschijnlijk een laat overwinteringsgeval.
Op 1-10-71 één ex. (JVG) EK herinnert zich ook een waarneming in de omgeving.

Boomvalk (falco subbuteo)

Eén waarneming : één ex. op 1-5-66 op ONO trek (JVG, EK, BB).

Roodpootvalk (falco vespertinus)

Eén man tegen Wenduine op 24-8-72, langdurig door JVG geobserveerd.

Torenvalk (falco tinnunculus)

Talrijkste dagroofvogel ; vrijwel het ganse jaar door te zien, weliswaar in sterk wisselend aantal. Waarnemingen sedert 71 enorm toegenomen. Daarom zal ik 71 en 72 apart bespreken.

1) Van 1965 tot eind 1970 waren er dikwijls geen torenvalken aanwezig, soms liep een aantal op het maximaal een 6-tal ex., tijdens de najaarstrek, van half augustus tot eind oktober. In 1968 zelfs een 15-tal ex. Van begin november tot begin mei (dus winter en voorjaar) was er nooit meer dan 1 ex. aanwezig ,zeer dikwijls zelfs geen, behalve op 27-12-68 : 7 ex. en op 12-1-69, 4 ex. (op deze laatste datum waren er ook in de polder tussen Nieuwmunster en Oostende veel torenvalken aanwezig (FM).
Dit beduidt dat tegen november de najaarstrek praktisch afgelopen is. In andere winters van 68-69 geen of 1 ex. : nul ex. op 11-1-70, nul ex. op 14-1-68 bv tijdens het broedseizoen (van begin mei tot half augustus), bleven de waarnemingen uit. De vogel broedt dus niet in het besproken gebied. (zie verder) 2.

2) Tijdens de winter 70 71 waren er op 17-1-71 2 ex. geteld. Tot begin mei 71 nul of 1 ex. zoals gewoonte. 1 juli waarneming : 1 ex. op 15-7-71 (broedvogel uit de omgeving ?). In september zijn er jammer genoeg geen exurcies naar de polder geweest. In oktober zijn de aantallen reeds even sterk opgelopen als in 68 : 15 à 20 ex. op 1-10. Half november zijn er daarvan maar een vijftal meer over, zoals de voorgaande jaren.

3) Tijdens de winter 71 en 72 zijn de aantallen normaal : 3 ex. op 9-1-72, maar 1 meer op 16-1-72, 0 ex. op 20-2, 3 ex. op 5-3 en reeds 6 op 19-3. (voorjaarstrek) tot 1-5-72 verder weer 0 of 1 ex. In juli waren er geen ekskursies naar de polders. Op 7-8-72, de eerste ekskursie na de examens 9 ex. De aantallen stijgen regelmatig verder tot zelfs 57 ex. (!) op 19-9-72 (JVG).
Begin oktober is dit enorme aantal reeds erg geslonken tot een 20-tal ex. Opgemerkt moet worden dat voor deze tellingen ook het gebied tussen de Blankenbergse dijk, Zuienkerke en de vaart tot over de Zielebrug, nl. tot aan het Hagebos (slaapplaats) begrepen is.
Half januari '73 zijn er 22 ex. aanwezig, dus een zeer hoog aantal overwinteraars. Algemeen kan dus gezegd worden dat voornamelijk de najaarstrek opvalt. Die begint half augustus (misschien reeds begin augustus), bereikt een hoogtepunt half september, vermindert daarna langzaam. Half november is ze reeds praktisch voorbij. Er blijven relatief zeer weinig overwinteraars in de polder, in 1972-'73 echter zeer veel.

Vanaf begin maart (misschien reeds einde februari) begint de voorjaarstrek, die half april reeds schijnt voorbij te zijn. In ieder geval is er van de voorjaarstrek minder te zien dan van de najaarstrek. Mogelijk is dit omdat het totaal aantal vogels in het najaar groter is dan in het voorjaar : broedseizoen pas voorbij, nog geen winter, jachtseizoen pas begonnen.
Waarom de aantallen zo hoog lopen vanaf de nazomer 1972 weten we (nog) niet. Vast staat echter niet dat het een goed muizenjaar is geweest, en dat de hoge aantallen zich ook in de rest van België voordoen. Aves-feuille de contact novembre '72, p. 164, weet bovendien te vermelden dat in Wallonië het broedseizoen '72 slecht was, ondanks het feit dat zich meer torenvalken dan andere jaren hebben gevestigd. Het heet er dus alle schijn van dat torenvalken invasieachtige gedragingen kunnen vertonen, waarvan de oorzaken naar mijn mening en weten niet gekend zijn. (voedselgebrek elders, overvloedig voedsel bij ons ?). Er mag er ook op gewezen worden dat het een groot geluk is geweest dat de vogelvangst in '72 werd afgeschaft, hoeveel slachtoffers er anders zouden geweest zijn, valt moeilijk te becijferen.
Dat de torenvalk wel in de direkte omgeving broedt, voornamelijk in de polderbosjes maar ook in de schuren, is door JVG in Stentor '72, jg. 10, nr. 4, pp. 71 en 72, aangetoond. Ik verwijs naar hetzelfde artikel voor bepaalde voedselgedragingen. Opgemerkt dient nog te worden dat er zich onder de valkjes, in de nazomer waargenomen in de polder, er mogelijk wel broedgevallen uit de direkte omgeving bevinden.

Patrijs (Perdix perdix)

Gans het jaar door aanwezig. Zangposten zijn moeilijk te tellen, en best 's morgens. Toch schijnt de patrijs geen al te talrijke broedvogel te zijn (maximaal een 30-tal exemplaren), ondanks het feit dat de jachtdruk niet te groot is en er redelijk weinig wordt gesproeid : het biotoop is waarschijnlijk niet al te ideaal, d.w.z. weinig akkerland, geen hagen noch struikgewas. Schijnt volgens boeren en jachtwachters verminderd te zijn, vooral door de mechanisering van de landbouw ? (veel nesten vernield o.a. door pikdorsers, door FM vastgesteld).

Kwartel (coturnix coturnix)

Broedvogel : GB hoorde in 1966 op 4 verschillende plaatsen het geroep, EK op 3 andere. Ook in 1970 hoorde FM 3 roepposten, op andere plaatsen dan in 1966. Schijnt volgens jachtwachter Decloedt veel te zijn afgenomen, hij hoort tegenwoordig nooit meer dan op een 5-tal plaatsen roepen.
Opgemerkt moet worden dat niet elke roepplaats een broedgeval betekent : het kunnen ook doortrekkers betreffen.

Waterral (Rallus aquaticus)

Slechts één waarneming : op 20-12-1969 1 ex. aan het vaartje. Wordt waarschijnlijk dikwijls over het hoofd gezien, o.a. in de kleiputten, waar het geschikt biotoop aanwezig is, zowel voor het broeden als voor de doortrek. De polder zelf is echter te boomarm voor deze soort (zie ook Ketsprijs, Jan Swimberge 72, ongepubliceerd).

Waterhoen (Gallunila chloropus)

Het ganse jaar door te zien, algemeen en overal aanwezig. Broedvogels in zeer groot aantal, waarschijnlijk zelfs enkele honderden koppels. Is sterk toegenomen sedert het begin van de waarnemingen, waarschijnlijk nog steeds herstel na de harde winter 1962-'63. De meeste paren hebben minimum 2 broedsels. Bij verloren gaan van nest, steeds vervanglegsels.
Na enkele dagen vorst soms vrij veel sterfte. Bij droogte, soms concentratie rond het vaartje, bv. 30 ex. rond de Scharebrug op 1-10-'71. Foerageert 's winters o.a. op mesthopen (JVG).
Geen trekwaarnemingen, noch een verminderen of vermeerderen van het aantal 's winters vastgesteld.

Meerkoet (Fulica atra)

Broedt jaarlijks met een vijftal paren op de kleiputten en met 1 koppel in een grote koeput met veel riet. Is een vaste overwinteraar van de kleiputten (60-tal ex.) en ook langs de vaart (160-tal ex.). De vaartoverwinteraars foerageren in de weilanden op de oever. Reeds eind september begin oktober zijn ze reeds gedeeltelijk aanwezig. Op trek sporadisch te zien in weiden en op koeputten.
Wordt soms 's winters geschoten : zo vond JVG in januari eens een 15-tal ex. dood op de kleiputten.

Kleine trap (Otis tetrax)

Op 21-12-'67 werd er één ex. geschoten te Zuienkerke (Wielewaal 68 : 55).

Scholekster (Haematopus ostralegus)

De waarnemingen in de volle polder gebeuren voornamelijk in het voorjaar : van begin maart tot eind augustus. Meestal betreft het enkelingen, paartjes of kleine groepjes (tot een vijftal ex.). Dit zijn meestal broedvogels : werden de eerste jaren (65, 66, 67) als dusdanig waarschijnlijk over het hoofd gezien, nu stellen we echter jaarlijks 2 tot 3 paartjes vast, in '71 zelfs 4. Verscheidene keren reeds vond GM het nest en op 14-7-'71 alarmeerde een paartje hevig in de „reigersweiden". JVG zag toen zelfs jongen lopen. Het gedrag van de scholekster is verder zeer mysterieus in de broedtijd. Het is ook mogelijk

dat er onder de in de broedtijd waargenomen dieren trekkende of overzomerende ex. aanwezig zijn.
Van eind september tot einde maart overwinteren er een 30 tot 40 schols op het strand tussen Blankenberge en Wenduine (JVG in (3)). Deze vogels overtijen op de golfbreker ten W. van de vaargeul van de Blankenbergse haven. Bij verstoring zitten ze in de polder, niet ver van de kust, en bijna steeds in dezelfde weiden.
De vogels hebben we verder van de kust zien (en die hierboven besproken werden), hebben meestal niets met het hoogwater te maken.

Kievit (Vanellus vanellus)

Broedperiode :

Broedt er in flinke aantallen : '67 met 109 paar, '68 met 130 jaar, '69 met 124 paar, '70 met 176 paar (!!), '71 met 98 paar, '72 met 96 paar. Het uitzonderlijk hoge aantal in '70 zal te wijten zijn geweest aan het zeer vochtig liggen van de polder tijdens de broedtijd, ook de grutto en de tureluur waren in dat jaar trouwens uitzonderlijk talrijk. In '71 en '72 lag de polder droog en waren er ook relatief weinig broedende paartjes. Het baltsen begint reeds einde februari (terwijl het dan volop terugtrek is), en er zijn nog alarmerende koppels tot half augustus. Het ogenblik van broeden moet voor de meeste paartjes ongeveer gelijktijdig beginnen in het ganse gebied. Op 7-5-'69 inderdaad werden 17 pulli van 6 verschillende nesten geringd, alle ongeveer een week oud. Eenmaal de jongen uit het ei, verplaatsen ouders en jongen zich dikwijls naar andere, meer geschikte weiden. Dit komt vooral voor bij de op akkers broedende koppels.

Trekperiode :

Troepjes rondzwervende kieviten verschijnen reeds begin juni. In de nazomer, tot november, zijn er relatief weinig kieviten, tot een koudegolf in Noorderlijker streken het aantal zeer sterk doet toenemen (op 19-11-'72 bv.). Dan kunnen er tot 2.000 ex. in kleine en grote groepen verspreid over de ganse polder voorkomen. Bij strenge vorst kan de kievit volledig ontbreken, om deels reeds vanaf half januari terug te keren als het weer zacht is.
In maart is het hoogtepunt van de voorjaarstrek : tot vele honderden ex. verspreid over de ganse polder en overvliegende groepen, richting ONO.
In mei slechts 1 waarneming van een groep : 15 ex. op 6-5-'67 (waren het jongen van zeer vroege legsel of ouders van vernielde legsels, of beide ?).

Zilverplevier (Pluvalis squatarola)

Is, in tegenstelling tot de goudplevier, een vogel van de zeerand (strand, slik, enz.) die zelden in de volle polder wordt gezien. Er zijn slechts 3 waarnemingen in de volle polder (dus min. 1,5 km afstand

van de zee) : 1 ex. op 4-5-'67 (GB), 4 + 1 ex. op 15-5-'69 (GB) en 1 ex. op 19-9-'72 (FM).
JVG herinnert zich wel regelmatig enkele zilverplevieren te hebben gezien tijdens hoog water tijdens de trekperioden, toen hij aan zijn Ketsprijs werkte (sept. '67 - april '69), maar dit was steeds vlak achter de duinen. De overtijingsplaats schijnt zich te verplaatsen naar een ander weitje, dat wegens jachtdoeleinden in de nazomer van '73 onder water werd gezet, en dat op ongeveer 1,5 km van de kust gelegen is, daar zijn er dikwijls enkele ex. tot max. 5 te zien.

Goudplevier (Pluvialis apricaria)

Waarnemingen van half juli tot half mei. 2 juni-waarnemingen : 3 ex. op 15-6-'71 en 1 ex. op 19-6-'65 (nog voorjaarstrek of reeds najaarstrek?). In najaar regelmatig waarnemingen steeds van kleine aantallen echter (tot maximaal 15 ex.). Vanaf eind oktober beginnen de sterke winterconcentraties voor te komen, die soms tot reusachtige groepen kunnen aangroeien : 1.300 ex. op 20-12-'66 (FM) en reeds 4.000 ex. op 22-12 (JVG).
Bij strenge koude kan de goudplevier zoals de kievit trouwens, volledig in de polder ontbreken, zoals op 20-12-'69. Reeds eind januari, bij zacht weer, begint de massale voorjaarstrek, bv. op 28-1-'67 gemiddeld 130 ex. per uur op 1 waarnemingspost (in kleine groepjes) en op 8-2 duurde die trek nog steeds voort. Op de voorjaarstrek soms grote groepen bv. 2.000 ex. op 16-3-'68, 500 + 250 ex. op 19-3-'67 en zelfs nog 400 ex. op 2-5-'71 ! De aantallen zijn veel hoger dan in het najaar. Nochtans is er zeker niet op elke voorjaars- of winterekskursie een groot aantal goudplevieren te zien, bv. „slechts" 100 ex. op 16-1-'72.

Bontbekplevier (Charadrius hiaticula)

Dicht bij de kust, en dan nog bijna steeds in dezelfde weitjes, kunnen bij hoogwater en 's nachts (de bontbek volgt een getijden + een dag- en nachtritme) tot 50 en meer ex. aanwezig zijn. Dit zijn vogels die in de spuikom of op het strand tussen Blankenberge en Wenduine foerageren, en in de polder overtijen. JVG heeft gevonden (3) dat de maximale voorkomen van begin september tot half november, met een piek in de tweede helft van september (najaarstrek), en van half februari tot begin april met een zeer steile piek in de tweede helft van maart (voorjaarstrek).

Kleine plevier (Charadrius dubius)

Gedurende ongeveer twee weken (eind april - begin mei) vertoefde een koppel op een stuk braakland tussen twee kleiputten in. Het mannetje vertoonde regelmatig een baltsvlucht maar het is niet tot een broedgeval gekomen.
EK herinnert zich ook een waarneming op trek.

Steenloper (Arenaria interpres)

Komt, evenals de bontbek, in de volle polder (dus op minimum ongeveer 1,5 km van de kust) praktisch niet voor. Het is dus een typische vogel van de zeerand. Tussen Blankenberge en Wenduine overwinteren er wat steenlopers (niet in '68-'69), maar tijdens koude perioden of wegens ongekende redenen kunnen de aantallen hoger oplopen, tot een 30-tal ex. Deze vogels overtijen en slapen (de steenloper volgt evenals de bontbek een getijen en dag- en nachtritme) op de golfbreker aan de westkant van de vaargeul ; maar bij verstoring vliegen ze soms naar de polder. Daar overtijen ze meestal in de nabijheid van de scholeksters, op ongeveer 0,5 km van de kust. Zie voornamelijk (3).

Watersnip (gallinago gallinago)

Is in voor- en najaar een talrijke doortrekker. De voorjaarstrek begint half februari en duurt tot begin mei, met een hoogtepunt einde maart - begin april. De najaarstrek begint half juli met enkele sporadische waarnemingen, en gaat door tot 's winters. Onze waarnemingen schijnen niet te wijzen op een meer opvallende najaarstrek, zoals Lippens en Wille (2) vermelden. Zowel op voor- als najaarstrek zijn de aantallen tot maximaal een 70 - 80 ex. normaal (115 op 25-3-'67 en 120 op 20-12-'66). De najaarstrek verloopt wel over een langere periode en vertoond een minder duidelijk hoogtepunt dan de voorjaarstrek. Vanaf november beginnen de aantallen te verminderen. Bij erge koude kan de watersnip, die regelmatig maar in een klein aantal overwintert, geheel ontbreken, zoals op 15-12-'68. Vanaf einde februari verschijnt hij dan terug massaal: 30-40 ex. Soms grote concentraties, op 20-12-'66 bv : 120 ex. in een nieuwe kleiput, waar de waterspiegel nog zeer laag was (tevens ongeveer grootste aantal ooit in de polder waargenomen).
Normaal is de vogel nogal solitair, maar op gunstige plaatsen kan concentratievorming optreden.
1 juni-waarneming : 1 ex. op 10-6-'67 (natuurlijk wordt er in juni wegens de examens slechts weinig op ekskursie gegaan).

Bokje (Lymnocryptes minimus)

Slechts 5 waarnemingen : 1 ex. op 19-3-'67, 1 ex. op 28-3-'71, 1 ex. op 22-10-'67, 1 of 2 ex. op 14-11-'66, 1 ex. op 15-11-'68.
Wordt waarschijnlijk dikwijls over het hoofd gezien.

Houtsnip (Scolopax rusticola)

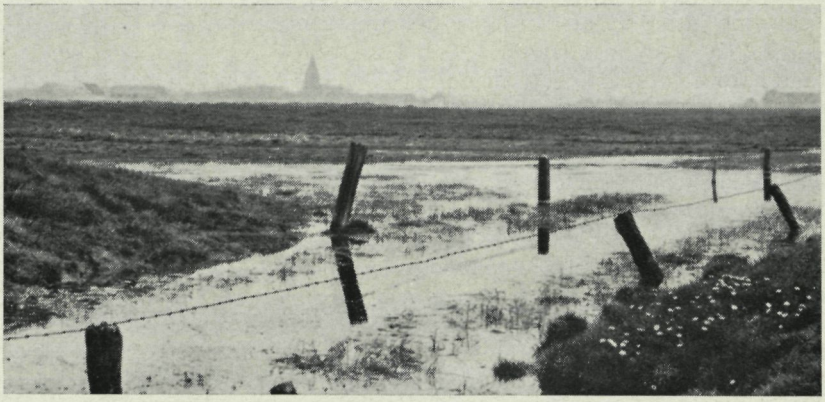
2 waarnemingen : 1 ex. op 14-1-'68 en 1 ex. op 20-12-'69.
Vermelden we nochtans dat de houtsnip 's winters regelmatig in de duinen, in de duinbossen tussen Wenduine en De Haan, in polderbosjes en in de wilgestruiken rond de Blankenbergse haven is gezien. De polder is dus blijkbaar te boomarm voor deze soort.

Wulp (Numenius arquata)

Is gans het jaar door te zien. Grote aantallen (tot meer dan 100 ex. meestal verspreid) voornamelijk in april en augustus-september.
De voorjaarstrek begint reeds eind februari en is duidelijk reeds over haar hoogtepunt heen begin mei. Ook 's zomers zijn er altijd wulpen te zien (jongen ? adulten die reeds gebroed hebben of wiens legsel vernield werd ?).
Overwinteraar : tot 250 ex. op 14-12-'68, maar meestal veel minder. Bij koude inval, soms massale doortrek, zo bv. op 13-1-'68 : intense doortrek WZW. Bij aanblijvende koude soms volledig verdwenen, zo bv. op 15-12-'68.
Onregelmatig foerageren er wat in de spuikom of op het strand tussen Blankenberge en Wenduine.
Er wordt overnacht in het Zwin, maar overnachting in de polder zelf werd reeds door JVG vastgesteld : namelijk 110 ex. te samen met 220 grutto's op 23-3-'69 om 6.10 uur. Dus in volle voorjaarstrekperiode.
Vermeldenswaardig is ook dat de wulp graag foerageert op hooggelegen wei- of hooilanden en aldus dikwijls in dezelfde percelen te zien is.

Regenwulp (Numenius phaeopus)

Waarnemingen van half april tot eind september. Hoogtepunt van de voorjaarstrek, begin mei en de najaarstrek, tweede helft van augustus. Verschillende juniwaarnemingen (najaars- of voorjaarstrek ?). Maximaal tot meer dan 100 ex. te zien. Soms ganse dag geweldige ONO-trek, meestal in kleinere groepjes, bv. op 14-5-'67.

Dit is de polder, zo moet hij blijven.

Grutto (Limosa limosa)

Broedvogel in de polder : 25 paar in '66, 35 in '67, 30 in '68, 23 in '69, 33 in '70, 24 in '71, 23 in '72. In 1972 eigenaardige vaststelling : langs de N-kant van het vaartje, tussen de Scharebrug en 200 m ten noorden van de Schoeringebrug, slechts 6 koppels, terwijl er daar in '67 bv. 25 koppels broedden ! (zie ook (5)). Toen trad er duidelijke kolonievorming op : bij het doorlopen van de hooilanden, alarmeerden niet alle oudervogels, maar bleven sommigen broeden of foerageren (JVG). De droogte in '72 zal waarschijnlijk een nefaste invloed hebben uitgeoefend. Wat '70 betreft : een goed jaar ; ook kievit en tureluur broedden in groter aantallen dan normaal, dit waarschijnlijk als gevolg van de vochtigheid. Soms worden er veel nesten vernield, indien er door de vochtigheid laattijdig kunstmest gestrooid wordt : zo werden in '67 zeker 80 % van de nesten vernield. Dank zij de heer G. Marmenout echter, wordt er tegenwoordig vroeger kunstmeststof gesproeid zodat herhalingen vermeden werden de laatste jaren.
Alarmerende koppels van begin april tot begin juli. Eénmaal de eieren uitgebroed verplaatsen de ouderen en de jongen zich dikwijls naar een meer geschikte omgeving.
Aankomst van de eerste vogels, begin maart, algemeen aanwezig begin april. 1 maal nog trekwaarneming begin mei, nl. een heel hoge ONO-trek van een groep op 1-5-'66.
Trekt reeds in juni-juli terug weg. Eind augustus zijn er soms al geen grutto's meer in de polder. Slechts één septemberwaarneming : 1 ex. op 21-9-'66 in overgangskleed.
Soms grote groepen op trek : 250 ex. op 23-6-'66 ; 50 ex. op 14-7-'67. Evenals bij de wulp is hier overnachting in groep vastgesteld : 220 ex. samen met 110 wulpen op 23-3-'69 (JVG).

Rosse grutto (Limosa Laponica)

Ondanks het feit dat deze vogel aan het strand of aan de Zeebrugse slikken een regelmatige verschijning kent, zijn er slechts twee waarnemingen in de de polder : 2 ex. ONO - vliegend op 2-5-71 op ongeveer 3 km van de kust en 1 + 18 + 28 ex. alle in aparte weiden foeragerend, op 29-4-67 (GB).

Witgatje (Tringa ochropus)

Doortrekker van eind maart tot eind oktober.
Voorjaarstrek : enkele aprilwaarnemingen, van 1 of 2 ex. en 1 meiwaarneming in 65. Van de voorjaarstrek is er weinig te merken.
Tijdens de najaarstrek, vanaf half juni (dan reeds tot 6 - 7 ex.) zijn er wel regelmatig witgatjes aanwezig, met maximale aantallen in de tweede helft van juli : dan zijn er meestal niet minder dan 10-tal ex., maximaal echter tot 30 ex. aanwezig. Grootste koncentraties : 5 à 7 ex. samen. Waarnemingen tot eind september, vanaf oktober geen waarnemingen meer. 1 decemberwaarneming : 1 ex. in de polder te Houthave (dus eigenlijk iets meer ten Zuiden van het besproken gebied ; EK).

Bosruiter (Tringa glareola)

Wordt in Uitkerke slechts onregelmatig waargenomen, veel sporadischer dan de witgat. Doortrekkend van begin mei tot half juni, meestal slechts 1 à 2 ex. samen. (Voorjaarstrek) Van eind juli tot eind september zien we regelmatig najaarstrek, soms eens groepjes van 4 à 5 ex. samen, het maximale aantal aanwezig in het hele gebied overschrijdt echter nooit de 15.
1 waarneming half juli : 1 ex. op 14-6-71 (nog voorjaars- of reeds najaarstrek, overzomeraar ?).
We zien dus veel meer najaarstrek dan voorjaarstrek, hetgeen ook door Lippens en Wille wordt vermeld.

Oeverloper (Tringa hupoleucos)

Doortrekker van begin april tot eind september.
Het hoogtepunt van de voorjaarstrek zien we begin mei, dan zijn er in het gebied naar schatting minimaal een 100-tal ex. aanwezig : verspreid langs sloten, plasjes, kleiputten en de vaart zijn ze dan onmogelijk te tellen. Van half mei tot half juli blijven er echter altijd kleine aantallen aanwezig. (10-tal).
In de tweede helft van juli stijgt het aantal opnieuw, de najaarstrek zet blijkbaar in. Maximale aantallen tijdens de najaarstrek eind juli - begin augustus ; ongeveer dezelfde aantallen als begin mei.
Tot begin september zijn de aantallen nog relatief hoog, eind september zijn er maar sporadisch meer aanwezig. Vanaf oktober geen waarnemingen meer te Uitkerke (begin oktober echter nog wel te Zeebrugge o.a.).
Opgemerkt dient te worden dat de oeverloper 's nachts trekt. In de trekperiode zijn er 's nachts soms veel te horen.

Tureluur (Tringa totanus)

Het ganse jaar door waar te nemen.
Broedperiode : Broedde in 66 met 14-tal paar, in 67 met 10-tal paar, 68 met 9 paar, 69 met 5 paar, 70 met 18 paar, 71 en 72 met 13 paar. In 70 lag de polder zeer vochtig, zodat zich hier dan ook veel tureluurs vestigden, wat ook bij kievit het geval was. Het aantal dat zich vestigt is dus zeer schommelend en is afhankelijk van vochtigheid en grashoogte. De tureluur houdt van vochtige, slijkerige en met gras begroeide delen (dus, een biotoop gelijkend op schorre). Hij is dan ook uitsluitend waar te nemen en gevestigd op dergelijke plaatsen, die relatief schaars zijn. De fout in de telling bij de broedparen is groter dan bij grutto of kievit, omdat voorjaars- en najaarstrektijden mekaar overlappen en er ook overzomering schijnt voor te komen. Bovendien is de broedtijd erg gespreid, wat bevoorbeeld bij de kievit minder het geval is. Aldus stellen we alarmerende koppeltjes vast van eind april tot half juli : 3 maand.

Trekperiode :

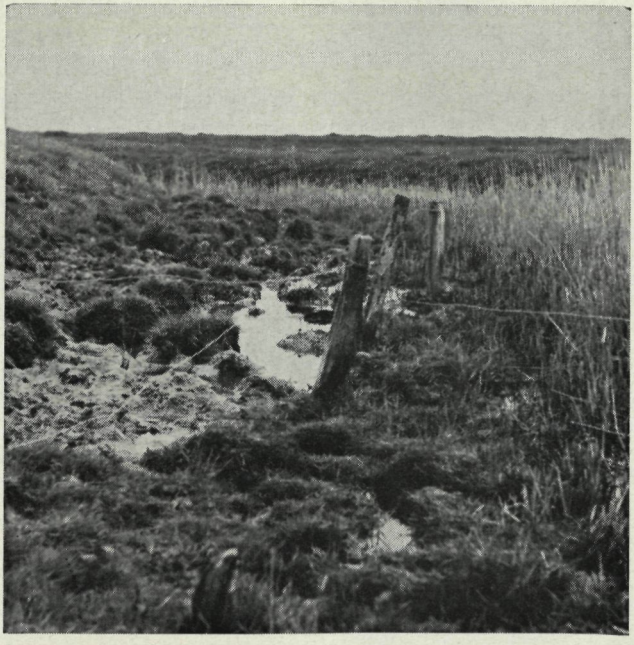
1) de polder zelf :

Voorjaarstrek van februari-maart (of betreffen de februariwaarnemingen overwinteraars ?) tot ongeveer half juni. Najaarstrek van ongeveer half juli tot november. In 't voorjaar zijn er veel meer waarnemingen dan in het najaar, ook het totale aantal is groter. Is dit omdat de polder dan meestal vochtiger ligt dan in 't najaar ?

Er zijn slechts weinig waarnemingen van tureluurs in de winterse polder. Voor deze dieren geldt dan ook de vraag in hoeverre het geen vogels betreffen van de spuikomoverwinteringsplaats.

2) de Spuikom :

Tegen de kust zijn er voornamelijk bij hoog water veel tureluurs te zien, vogels die bij laag water foerageren op de spuikom. Deze dieren foerageren bij hoog water in de polder verder, zodat koncentratievorming, zoals bij de scholekster en de steenloper weinig voorkomt. De aantallen lopen van half november met 10 à 20 vogels op tot een 100-tal ex. begin december. Vanaf eind maart vermindert dat aantal zeer snel, half april zijn er al dikwijls geen tureluurs meer te zien in de spuikom, en dit tot eind september - begin oktober (JVG in (3)).

„Reigersweiden".

Zwarte ruiter (Tringa erythropus)

In de polder doortrekker van half maart tot half november, geen waarnemingen van half mei tot half juni.
Voorjaarstrek van half maart tot half mei, met hoogtepunt eind april begin mei. Dan komen et tot maximaal tot 20-30 ex. voor, soms in vrij grote koncentraties, bv 23 ex. in groep op ONO-trek op 29-4-67. Van half mei tot half juni geen waarnemingen meer.
Vanaf half juni tot begin juli begint de najaarstrek, vooral eind augustus begin september. De aantallen zijn er minder groot dan tijdens de voorjaarstrek. Toch soms kleine koncentraties, bv. 10 ex. samen foeragerend op 28-6-'67.
De waarnemingen duren regelmatig tot half november.
1 winterwaarneming : 1 ex. op 11-1-'70.

Groenpootruiter (Tringa nebularia)

Regelmatige doortrekker van eind april tot begin oktober, echter nooit in grote aantallen. Waarschijnlijk zijn er te weinig slibrijke stukjes die voor deze soort geschikter zijn. Op andere plaatsen, o.a. te Zeebrugge, zijn er meer waarnemingen tot in de tweede helft van oktober, maar niet in Uitkerke.
Van de voorjaarstrek merken we weinig : waarnemingen van half april tot eind mei begin juni, met hoogtepunt begin mei - eind april met een 10-tal ex. Ook de najaarstrek is niet erg opvallend : van half juli tot begin augustus zijn er regelmatig, maar toch niet altijd, groenpoten aanwezig, tot een tiental ex. Van eind augustus tot begin oktober nog sporadisch waarnemingen.

Kanoetstrandloper (Calidris canutus)

Vogels die slechts sporadisch (en het ene jaar meer dan het andere) foerageert op de spuikom en ook op het strand slechts sporadisch tijdens de trek voorkomt, maar dan soms in relatief grote groepen (tot een 40 ex. JVG). De in de spuikom foeragerende vogels, overtijen in de polder samen met de bonte strandloper, meestal steeds in hetzelfde weitje en dicht tegen de kust.

Kleine strandloper (Calidris minuta)

3 waarnemingen
1 ex. op 1-5-'68 (GB).
1 ex. op 2-5-'68 (FM).
1 ex. op 22-10-'67 (FM).

Bonte strandloper (Calidris alpina)

Komt praktisch uitsluitend voor dicht tegen de kust en dan meestal tijdens hoog water : vogels die op het strand Blankenberge - Wenduine en hoofdzakelijk op de spuikom met laag water foerageren.

Uit de studie van JVG (3) blijkt dat de soort op de spuikom voorkomt van half september tot begin mei, met hoge aantallen vanaf half november tot einde maart, met zelfs 250 ex. op 23-3-69 ! (dus duidelijk voorjaarstrek). Deze vogels overtijen in de polder, zoals reeds vermeld dicht tegen de kust, niet ver van de overtijingsplaats van de bontbekken, scholeksters, meeuwen enz. Ze blijken daarenboven soms nog ijverig te foerageren in de polder tijdens hoog water (JVG).
Verder van de kust (vanaf ongeveer 1,5), is de soort sporadische doortrekker, van half september tot begin mei.
Eén juni waarneming : 2 ex. op 16-6-67 tegen de kust (dus mogelijk overtijende overzomeraars). Op trek soms met andere soorten, zoals 1 ex. op 28-1-67 op ONO-trek met 30 goudplevieren.

Kemphaan (Philomachus pugnax)

Waarnemingen van half maart tot eind september.
Praktisch zeker broedvogel, mogelijk niet elk jaar. In deze zin wijzen o.a. het voorkomen van de soort eind juni-begin juli, het alarmeren van jaarlijks 1 of 2 wijfjes, het baltsen van de mannetjes tot midden juni. In 67 vond GB een nest waarschijnlijk van een Kemphaan maar daartegenover staat dat ook tureluurs in dezelfde weide wonen. In de buurt konstateerde men echter ook een alarmerend wijfje. Ook JVG konstateerde in 68 een alarmerend wijfje in een andere weide. Op voorjaarstrek : voornamelijk vanaf eind maart tot half mei, soms grote koncentraties bv. 44 ex. op 25-6-66 (GB). voor- of najaarstrek, overzomering, broedvogels onder hen ? Op najaarstrek, van eind juni tot eind september (voornamelijk eind augustus begin september), worden meer mannetjes dan wijfjes waargenomen. Zijn de wijfjes nog op de broedplaats of trekken ze later en sneller door ?
Eén oktoberwaarneming : 1 man op 22-10-67.

Kluut (Recurvirostra avosetta)

Ondanks het feit dat de kluut broedvogel is te Knokke Zwin, (op 17-18 km), zijn er slechts 3 waarnemingen in de polder ; 2 ex. op 25-6-69, 2 ex. op 15-5-67 en 1 ex. op 25 -7-66.

Steltkluut (Himantosus himatopus)

1 waarneming, 2 ex. op 25-6-67 aan de kleiputten te Wenduine (EK, JVG, FM, Henri Rappé, e.a. Deze waarneming is dus in het invasiejaar toen er vele koppels in België en Nederland hebben gebroed.

Grote mantelmeeuw (Larus marinus)

Gans het jaar door aanwezig, maar wordt slechts in kleinere aantallen meer dan 1000 ex. Misschien zelfs enkele duizenden. 's Zomers zijn er minder, tot maximaal een 400 ex. In 't voorjaar en vooral in de zomer is een heel groot percentage juveniele vogels ('s zomers tot 80 à 90

%), terwijl er 's winters hooguit 60 % juvenielen zijn. Zie ook „Grote meeuw spec.".

Kleine mantelmeeuw (larus fuscus)

Is, behalve van juli tot september, minder talrijk dan de grote mantelmeeuw. 's Winters en in 't voorjaar ontbreekt hij, hoewel er hieromtrent geen zekerheid bestaat daar er onder de talrijke juvenielen (vooral talrijk in de zomer), kunnen aanwezig zijn. Het onderscheid tussen de juveniele grote meeuwen is inderdaad praktisch niet te maken. Zie ook „Grote meeuw spec.".

Zilvermeeuw (larus argentatus)

Gans het jaar door aanwezig, maar wordt slechts in kleinere aantallen waargenomen : max. enkele honderden ex. 's Winters veel aanwezig : tot 30 % van de grote meeuwen. 's Zomers zeer weinig adulte, mogelijk wel veel juveniele, die echter praktisch niet te onderscheiden zijn van de andere juveniele grote meeuwen.
Zie ook „Grote meeuw spec.".

Grote meeuw spec. (Grote mantel-, zilver-, en kleine mantelmeeuw)

De grote meeuwen die in de polder gezien worden, foerageren voor een groot deel op de vuilnisbelt, sommigen ook wat in de polder, op het strand of op zee. Deze laatsten komen dan in polder voornamelijk rusten. Na het foerageren wordt er veel geslapen en gepoetst, en dit meestal steeds in dezelfde weiden of akkers, liefst daar waar de begroeiing kort is en waar poeltjes of slootjes aanwezig zijn. Aldus kunnen in het voorjaar de grote meeuwen een ernstige bedreiging vormen voor nesten en jongen van voornamelijk de tureluur, daar beide hetzelfde voorkeurtype van weiland hebben.
Deze belangrijke rust- en pleisterplaats in de Uitkerkse polder, kan niet los gezien worden van de vele andere in de omgeving : strand en zee, vuilnisbelten in de polders, Zeebrugse slikken, enz. Waarschijnlijk treedt er voortdurend menging op met andere pleisterplaatsen. 's Nachts immers slapen al deze meeuwen tezamen op grote slaapplaatsen vroeger vooral op de Zeebrugse slikken, de laatste jaren echter steeds meer in het Zwin en op de platen in de Westerschelde voor Breskens en Nummer-één. In de polder zitten er 's winters tot een maximaal een 4000 ex. grote meeuwen (bvb. op 22-10-67 en 20-12-66), hoewel moet vermeld worden dat er werd geteld tot een eind voor Vlissegem, dus ook deels buiten het besproken gebied. 's Zomers valt dit aantal tot een maximum van 2000 ex. (op bv. 7-8-72).

Stormmeeuw (Larus canus)

Vogel die 's Zomers en in het voorjaar niet gezien wordt ; waarnemingen van begin juli tot einde maart. 's Winters toch soms zeer talrijk : tot 1000 ex. Meestal samen met kokmeeuw.
Zie ook „Kleine meeuw spec.".

Kokmeeuw (Larus ridibundus)

Gans het jaar door aanwezig. Van eind april tot begin juni (broedtijd) zijn er echter niet veel meer (toch nog steeds enkele tientallen), vanaf begin juni nemen de aantallen zeer sterk toe, eind juli zijn er soms reeds meer dan 1500 ex. Tot begin april zullen dan hoge aantallen (2000 à 2500) aanwezig blijven.
Zie ook „Kleine meeuw spec.".

Kleine meeuw spec. (Storm en kokmeeuw)

De kleine meeuwen in de polder foerageren voor een deel op de vuilnisbelt. Net als de grote meeuwen, maar zijn er veel minder afhankelijk van dan deze laatste. Zelfs bij verdwijnen van de belt zullen waarschijnlijk nog even hoge aantallen gezien worden, wat waarschijnlijk niet het geval zal zijn bij grote meeuwen. Vele immers schuimen akkers en weiden af, volgens ploegende tractoren, enz. Andere foerageren op het strand op of zee (volgen vissersloepen). Deze komen dan rusten in de polder, meestal niet ver van de kust, en meestal ook steeds in dezelfde weiden of akkers.
De kleine meeuwen slapen eveneens op de Zeebrugse slikken of in het Zwin. Eventuele slaaptrek naar de westerschelde is mij niet bekend. Vooraleer naar de slaapplaats te vliegen (gebeurt meestal in groep), soms verzamelen op voorverzamelplaatsen (VVP's), zoals aan het Westerstaketsel te Blankenberge.
Eénmaal stelde JVG overnachting in de polder zelf vast, op de overtijingsplaats : 800 kokmeeuwen en 1 grote mantelmeeuw. Ze waren in hun slaaptrek gehinderd door dichte mist.

Dwergmeeuw (larus minutus)

Regelmatige verschijning langs de zeerand tijdens de trek. Daarom is het normaal dat er ook verscheidene waarnemingen gedaan zijn in de polder : 1 juveniel op 22-10-67 (op 3 km van de kust) en ook 70 ex. slapend op een opgespoten terrein, juist achter de spuikom (JVG), op 7-8-72.

Zwarte stern (Chlidonias niger)

Trekt regelmatig voorbij aan de zeerand, maar toch slechts 2 waarnemingen in de polder : 11 ex. op ONO-trek op 10-5-70 (EK) en 1 ex. op 2-5-71, resoluut op ONO-trek, laag over de bodem vliegend, op 3 km van de kust (FM).

Visdiefje (Sterna hirundo)

Regelmatige verschijning aan de zeerand tijdens de trek. Daarom is het ook normaal dat er enkele waarnemingen zijn in de polder, alle in de periode van half tot eind augustus.

Holenduif (Columba oenas)

Enkele juliwaarnemingen, waarschijnlijk van broedvogels uit de omgeving (polderbosjes e.a.)

Houtduif (Columba palumbus)

Is het ganse jaar door te zien, echter niet op elke tocht, en meestal ook niet in grote aantallen. Broedvogel van de polderbosjes en de duinen. Waarnemingen in het broedseizoen van broedvogels en grootgebrachte jongen uit polderbosjes, de Bosquet bv. Soms troepen op trek, zo bv. 250 ex. op 8-5-68 op een akker. Er zijn nog enkele meiwaarnemingen van trekkende houtduiven.

Tortel (Streptopelia turtur)

Ondanks het feit dat de vogel in de omgeving broedt (duinbossen Den Haan-Wenduine), slechts drie waarnemingen : 1 ex. op 15-5-67, ONO-trekkend, 1 ex. op 4-5-69 (EK), en 2 ex. foeragerend in een weide op 19-8-71.

Turkse tortel (Streptopelia decaocto)

Er zijn slechts enkele waarnemingen ondanks het feit dat de vogel in de omgeving talrijk broedt. In de herfst wat najaarstrek langs de kust. Op 2-11-72 een 20-tal ex. foeragerend op een akker.

Koekoek (Cuculus canorus)

Broedvogel minimaal 10-paar. Eerste waarnemingen begin april, laatste eind augustus. Op 2-5-66 1 ros ex. waargenomen.

Hier en daar is het veen ingeklonken.

Kerkuil (Tyto alba)

De vele waarnemingen wijzen erop dat de vogel in de omgeving, in kerken, maar vooral in schuren, moet broeden. Gekend zijn, jaarlijks 1 of 2 broedkoppels in de kerktoren van Meetkerke, in 71 een nest uitgevlogen in de schuur van landbouwer Florent Vandenberge uit Vlissegem.
Broedt niet in de kerken van Blankenberge, Uitkerke, Zuienkerke, Wenduine en waarschijnlijk niet in Nieuwmunster. Moet zeker hier en daar in 1 of meer boerderijen broeden. Hierop wijzen vele waarnemingen. Op 7-9-70 hoorde JVG thuis (aan de rand van de polder) zelfs nachtelijk geroep van adulte en juveniele vogels.

Steenuil (Athene noctua)

Broedvogel uit de omgeving in ongekend aantal (waarschijnlijk meerdere paartjes). Regelmatig geroep 's nachts, vooral tegen de schemering.

Ransuil (Asio otus)

1 waarneming : FM zag er 2 in het Hagebos op 30-9-71. Het is niet uitgesloten dat de soort er broedt.

Velduil (Asio flammeus)

Vogel die zich in de nabije toekomst waarschijnlijk in de polder zal vestigen. Sedert '71 bevindt er zich inderdaad een vaste overwinteringspopulatie van een vijftal ex. in '72-'73 aangegroeid tot ca 25 tot 30 ex. ! De waarnemingen zijn vanaf '70 spectakulair toegenomen. De eerste ex. komen aan begin oktober, de laatste waarnemingen gebeuren einde maart (begin april in '72). In '66, '67 en '68 nooit meer dan één ex. (op 14-1-'68 bv.: 1 ex.), 4 ex. op 14-11-'66 en 5 ex. op 12-11-'69, echter. Begin oktober lijkt de najaarstrek begonnen, hiervan getuige reeds 3 ex. op 1-10-'71. Half november lijkt de najaarstrek maximaal : zelfs 20 ex. op 12-11-'72. De overwinteringspopulatie scheen zich vanaf '69 op ± 5 ex. te stabiliseren : 4 ex. op 16-1-'72, 5 ex. op 20-2-'72 (mogelijk 1 over het hoofd gezien op 16-1), maar op 14-1-'73 werden er een 25-tal ex. geteld, op 7-1-'73 echter waren er waarschijnlijk een 30-tal ex. aanwezig, zodat het werkelijk aantal overwinteraars tussen 25 en 30 ex. moet liggen in de winter '72-'73 ! Begin maart is de voorjaarstrek nog niet begonnen, maar half maart wel (reeds 11 ex. op 19-3-'72). 1 augustus-waarneming : 1 ex. op 31-7-'71 (MP en MPe). In '72 heeft deze vogel 1, misschien zelfs 2 broedpogingen ondernomen. GM vond op 6-4-'72 het nest met 6 eieren in het hooiland (gekontroleerd door EK). Enige tijd later waren de eieren vernield. Alle schalen en ook nog bijna volledige eieren lagen in het nest. Er liep geen vee in de wei. Waarschijnlijk is het nest dus vernield geweest door predatoren : meeuwen, kraaiachtigen, wezel. JVG hoorde verder dat er in die periode door spelende kinderen in

een andere weide (ongeveer 1 km verder) uile-eieren werden opgeraapt. Dit zou dus wijzen op een tweede broedgeval.
In '73 mogen bijna zeker broedgevallen verwacht worden !

Gierzwaluw (Apus apus)

Broedvogel te Blankenberge, Wenduine, e.d. Jaagt dikwijls boven de polder. Eerste waarnemingen half april (soms sterke ONON-trek zoals op 10-4-'72), waarnemingen tot augustus.

Draaihals (Jynx torquilla)

1 ex. op 10-9-'71, volgens DC en MP, iets buiten het beschreven gebied, meer naar de Zielebrug toe. Op 25-8-'70, werd een draaihals op de Blankenbergse steenweg, ter hoogte van „Vierwege" dood gevonden. De vogel was een verkeersslachtoffer.

Kuifleeuwerik (Galerida cristata)

Mogelijke broedvogel tussen Den Haan en Wenduine. Wordt uitsluitend 's winters op trek waargenomen, steeds vlak onder de duinen.

Veldleeuwerik (Alauda arvensis)

Talrijkste broedvogel, talrijker dan graspieper. Trekt in najaar flink door, maar verdwijnt nooit volledig, ook niet bij plotse koude, wanneer er veel doortrek plaatsgrijpt (rush). In het najaar en begin winter dikwijls in kleine koncentraties. Zang vanaf eind januari tot begin oktober.

Boerenzwaluw (Hirundo rustica)

Algemene broedvogel, meestal meerdere koppels per boerderij. Van voor- of achteruitgang is niets te merken. Soms grotere pullisterfte door koude of vochtigheid, zoals in juni '71. Aanwezig van midden maart tot begin oktober, massaal van midden april tot begin september. Elk paartje brengt meestal 2, soms 1 of 3 nesten groot. Overnachting in de nazomer in groep : kleiputten (70-tal op 18-9-'72, en ook in de fonteintjes, op ongeveer 4 km van de polder.

Huiszwaluw (Delichon urbica)

1 kolonie, aan de schuur van de Blauw-Duivekot boerderij (landbouwer Houtekiet). Evolutie van het aantal nesten als volgt : 65 met 35 nesten, 66 met 17, 67 met 29, 68 met 43, 69 met 42, 70 met 14 + 5 nesten bewoond door mussen. (Vele jongen dood of stervend op de grond tijdens de zeer koude en vochtige junimaand), dit in '71 met 19 + 5 bewoond door mussen, 72 met 31 + 12 met mussen. Ook bij aardappelhandelaar J. Van Eeghem aan het kapelletje, broeden er jaarlijks enkele koppels. Opvallend is de sterke schommeling in aantallen, waarvan de oorzaak niet onmiddellijk aan te wijzen is, daar

de vogels gerust gelaten worden. Waarschijnlijk broeden er in polders geen andere huiszwaluwen meer, behalve in '72 toen 1 paartje zich vestigde op enkele honderden meter van het Blauw-Duivekot bij landbouwer Vandamme, het nest werd na het uitvliegen van het eerste broedsel afgegooid. In Blankenberge-stad broeden er jaarlijks ook enkele paartjes verspreid, en in '72 vestigde zich een nieuwe kolonie in de Jules Soetaertstraat, palend aan de polder. Hier werden 26 nesten gebouwd (PM, DC).
PM heeft alle huizen aangebeld om te vragen de nesten met rust te laten, dit nadat sommige bewoners begonnen waren met verwijdering ervan. Eerste waarnemingen van de soort, half april. Begin mei komen de broedvogels echter pas aan op de kolonie, eind september is het aantal op de kolonie reeds zeer sterk verminderd, ondanks het feit dat er soms nog jongen in de nesten aanwezig zijn. (op 1-10-'71 bv. JVG).

Oeverzwaluw (Riparia riparia)

Heeft slechts éénmaal in de polder gebroed, nl. 1 nest in '66, in de oever van het vaartje (FM). Slechts éénmaal kleine koncentratie van trekkende vogels boven de kleiputten : 5-tal ex. op 5-5-'68. Het niet-broeden van de soort is waarschijnlijk te wijten aan de bodem (veen met klei erop), die voor deze soort waarschijnlijk ongunstig is voor de nestbouw. Tussen het Boudewijnkanaal (Brugge - Zeebrugge) en de Nederlandse grens immers een gebied met meer zandige bodem en enkele vaarten, zijn er meerdere kolonies gevestigd (alhoewel die erg verminderd zijn, door het verdwijnen van de broedplaatsen) EK.

Graspieper (Anthus pratensis)

Algemene broedvogel, iets minder algemeen dan de veldleeuwerik.
Najaarstrek, intens tegen de duinen, voornamelijk in september. 's Winters blijft een fraktie van een zomerpopulatie over. Bij plotselinge koude wat „rush". Terugkeer geleidelijk en niet opvallend.
Eigenaardig broedgeval in '66 : op 24-6 een nest met drie eieren gevonden (FM). Op 28-6 waren er nog slechts 2 eieren en op 2-7 lag er 1 jonge graspieper in het nest. Op 11-7-'66 was het jong praktisch vliegvlug.

Witte Kwikstaart (Motacilla alba)

Mogelijke broedvogel van sommige boom-rijke boerderijerven of schuren, polderbosjes enz. Polder zelf te kaal voor deze soort. Sporadisch waarnemingen meestal tijdens de trekperioden, nabij de kustlijk (stuwtrek langs de kust), maar ook enkele meer naar het binnenland op, tot zelfs in juni (broedvogel ergens op een erf ?). Kleine slaapplaats in de kleiputten, samen met gele kwik, op het einde van het broedseizoen.

Gele kwikstaart (Motacilla flava)

Broedvogel : maximaal een 20-tal paar. Lippens en Wille schatten (2) naar ons inziens de aantallen te hoog, zeker waar het de Uitkerkse polder betreft. Mogelijker is de soort algemener in de rest van de polders, waar meer akkers voorkomen. Eerste waarnemingen einde maart, terugkeer duurt echter voort tot half mei. Waarnemingen tot begin oktober.
Kleine slaapplaats in de kleiputten, samen met de witte kwik, op het einde van het broedseizoen.

Winterkoning (Troglodytes troglodytes)

Verscheidene koppels broeden in boomrijke boerderij-erven en in het struikgewas rond de kleiputten. Is daar en langs grachten met riet, ook 's winters en tijdens de trekperioden bijna altijd te zien en te horen.

Heggemus (Prunella modularis)

Vraagt wat meer struikgewas dan de winterkoning. Broedt zeker rond de kleiputten, mogelijk hier en daar rond een boerderij ook wel, maar er zijn er minder dan winterkoninkjes.

Grote lijster (Turdus viscivorus)

Sporadische verschijnselen, nooit in grote aantallen, ook niet in trekperioden of 's winters. Broedt waarschijnlijk wel ergens in de polder, in een boerderij-erf of rond de kleiputten. Dit is niet bewezen, maar in die zin wijzen wel enkele waarnemingen. Broedt wel in polderbosjes en knotwilgen in de omgeving. De trek schijnt inderdaad, zoals Lippens en Wille in (2) beschrijven, de soort niet naar de kust te drijven.

Kramsvogel (Turdus pilaris)

Trek- en wintervogel, soms in groot aantal. Verschijnt van half oktober, massale waarnemingen tot midden maart. Aantallen soms erg schommelend : bvb. op 26-2-'67 en 19-3 weinig maar op 8-3 zeer veel (honderden in grote troepen). 2 april- en 1 meiwaarneming : 2 ex. op 6-5-'67.
Bij plotse kou, massale wegtrek, ook over zee. Slaaptrek in richting van de duinbossen tussen Wenduine en Den Haan. Aantallen hoger dan bij de koperwiek, de kramsvogel schijnt dus meer open landschappen boven meer gesloten landtypes, waar de koperwiek meer voorkomt.

Zanglijster (Turdus philomelos)

Slechts enkele waarnemingen, meestal tijdens de trekperioden. Mogelijke broedvogel in het struikgewas rond kleiputten of in boomrijke erven, hoewel dit niet bewezen is. Broedt wel in de polderbosjes en knotwilgen in de omgeving.

Koperwiek (Turdus iliacus)

Is 's winters altijd te zien in de polder, maar meestal geen grote aantallen (minder dan kramsvogels). Toch soms grote aantallen, vooral bij plotse koude, wanneer de polders sneeuwvrij zijn gebleven, maar het binnenland niet. Bij aanhoudende kou, zeer weinig koperwieken : dan wegtrek rush. Trekt zeer veel door vanaf eind september en vooral in oktober. Terugkeer minder opvallend, vele reeds weg eind februari begin maart.

Merel (Turdus merula)

Broedt in enkele boerderijen. Bv. nest in een oude pot in een werkplaats, nest in schuur. Nestelt ook rond de kleiputten. In totaal een 10-tal koppels. Geen trekwaarnemingen in de polder, wel in de duinen.

Tapuit (Oenanthe oenanthe)

Broedt naar ons weten niet in de omgeving. Kan op trek talrijk zijn. Aankomst begin april. Talrijk eind april begin mei en vanaf half augustus en in september. In '66 was het hoogtepunt van de najaarstrek eind augustus en in september, en in '72 half september, (andere jaren niet zo precies bepaald). Het jaarlijks hoogtepunt van de voorjaarstrek valt eind april, begin mei. Op het hoogtepunt van de trek bevinden er zich meer dan 100 ex. overal verspreid. 1 oktober-waarneming : 3 ex. op 8-10-'72 (PM, GD, DC).

Roodborsttapuit (Saxicola torquata)

Broedt in de omgeving en trekt regelmatig langs de kust door. Slechts 1 waarneming in de volle polder : 1 ex. op 22-10-'67.

Paapje (Saxicola rubetra)

Broedt naar ons weten niet in de polder. Is regelmatig te zien, maar steeds in klein aantal als doortrekker, eind augustus-september en eind april-mei. Wordt waarschijnlijk dikwijls over het hoofd gezien, zodat de soort wel eens talrijker zou kunnen doortrekken dan we tot nu toe konstateerden.

Gekraagde roodstaart (Phoenicurus phoenicurus)

Is vanzelfsprekend geen broedvogel in de klare polder. Ook slechts één trekwaarneming, in oktober dan nog : 1 ex. op 10-10-'71.

Blauwborst (Cyanosylvia svecica)

1 waarneming in de kleiputten : 1 witgesternd mannetje op 27-3-'67 (GB).

Roodborst (Erithacus rubecula)

Komt 's winters nog al wat op trek voor in de duinen, in Blankenberge stad, enz., en broedt o.a. in de duinbossen van Den Haan Wenduine, maar er is slechts één waarneming in de polder : 1 ex. rond de kleiputten op 19-9-'72, waarschijnlijk op trek.

Kleine karekiet (Acrocephalus scirpaceus)

Jaarlijks enkele zangposten in de kleiputten, waar ze ook broeden. Broedt mogelijk nog hier en daar in een rietkraag of langs de vaart, daar zijn echter te weinig gegevens over. Aanwezig van begin mei tot augustus. Soms relatief grote aantallen in de kleiputten in augustus.

Fitis (Philloscopus trochilus)

Broedt in houtopslag rond de kleiputten : minimum 1 zangpost.
Verscheidene waarnemingen van trekkende vogels, o.a. 1 zingend ex. op 2-9-'69 op het kerkhof van Wenduine. Broedt waarschijnlijk ook in bepaalde polderbosjes.

Grote karekiet (Acrocephalus arundinaceus)

2 waarnemingen : 1 zangpost langs het vaartje tegen Zielebrug op 19-6-'65, dus juist buiten het besproken gebied (GB, FM, JVG, °); en 1 zangpost op 25-6-'67 in de kleiputten. Zekerheid omtrent eventuële broedgevallen is er niet, hoewel de kleiputten wel geschikt zijn.

Rietzanger (Acrocephalus schoenobaenus)

Algemene broedvogel zowel in de met riet begroeide grachten als in de kleiputten, in totaal minimum een 40-tal koppels. Aanwezig van begin april tot augustus. Begin mei nog verre van allemaal terug. Soms relatief grote aantallen in de kleiputten in augustus. Zingt ook 's nachts ; bvb. om 1 uur op 8-5-'70.

Tjiftjaf (phylloscopus collybita)

1 waarneming : 1 ex. op 28-3-'70 in de kleiputten. Broedt er naar ons weten niet. Broedt mogelijk in bepaalde polderbosjes.

Goudhaantje (Regulus regulus)

Enkele winterwaarnemingen in rietkragen van sloten, soms met pimpelmezen.

Pimpelmees (Parus caeruleus)

Geen broedvogel. Wel regelmatig in 't najaar en 's winters te zien, steeds in kleine aantallen of alleen, het riet afschuimend.

Boomkruiper (Certhia brachydactyla)

1 waarneming ; waarschijnlijk één na het broedseizoen zwervende vogel : 1 ex. op 18-9-'71 (DC, PM, LL).

Grauwe gors (Emberiza calandra)

Broedvogel : jaarlijks minimaal een 5-tal zangposten. In najaar regelmatig wat trek langs de duinen, (in oktober en november), nooit in groepen en nooit grote aantallen. Wordt in de polder zelf 's winters en in de trekperioden waarschijnlijk veel over het hoofd gezien.

Geelgors (Emberiza citrinella)

Broedt in de omgeving (o.a. duinen), maar niet in de te kale polder. Enkele waarnemingen in najaar, winter en voorjaar.

Rietgors (Emberiza schoeniclus)

Gans het jaar door aanwezig.
Broedt redelijk talrijk in de polder : kleiputten, grachten en koeputten met riet. Is kieskeuriger dan de meer algemene rietzanger, d.w.z. dat de rietkraag groter of breder moet zijn. In totaal minstens een twintigtal koppels. Regelmatig winterwaarnemingen, aantal echter een fraktie van het aantal broedvogels. Vanaf eind februari, toename van het aantal.

Sneeuwgors (plectrophenax nivalis)

Deze soort, overwinteraar op het strand en in de duinen (o.a. tussen Blankenberge en Wenduine), verschijnt nu en dan eens boven de polders. Er zijn immers twee waarnemingen in volle polder (op meer dan 1 km van de kust) : 16 ex. op 27-1-'66 en 10 ex. op 8-2-'67. (FM).

Kneu (Carduelis cannabina)

Broedt niet in de polder, wel in de omgeving (duinen o.a.), zowel tijdens voor- als najaarstrek zijn er waarnemingen van foeragerende groepjes in de polder en op de vuilnisbelt. Schijnt de enige vinkachtige te zijn die in de polder gedijt. De verscheidene juni-waarnemingen van rondzwervende groepjes zijn mogelijk broedvogels, of hun reeds vliegvlugge jongen, uit de omgeving.

Putter (Carduelis carduelis)

Ondanks het feit dat deze soort regelmatig, maar in klein aantal langs de duinen voorbijtrekt in voor- en najaar, slechts 1 waarneming in de polder ; 1 ex. op 17-12-'67.

Kruisbek (Loxia curvirostra)

Op 29-10-'66 toevallige waarneming van 4 ex. in het gebied juist buiten het besproken gebied nl. in het polderbosje van de Bosquet (FM).

Vink (Fringilla coelebs)

Broedt niet in de polder, maar wel in de omgeving (ook in de polderbosjes). Is soort die in herfst massale stuwtrek vertoont langs de kust, voornamelijk in oktober - begin november. Soms dwalen er kleine trekkende troepjes af, boven de polder. Alle waarnemingen in de polder gebeurden inderdaad tijdens de trekperioden, zowel in voor- als najaar. Soms enkele ex. foeragerend op de vuilnisbelt.

Keep (Fringilla montifringilla)

In de boven de polder afdwalende vinkengroepjes zijn dikwijls kepen aanwezig. Overwinterd o.a. in de duinen.

Huismus (Passer domesticus)

Broedt op elke boerderij, en in vele polderbosjes enz. Is in najaar, winter en voorjaar dikwijls in grote groepen te zien, soms vermengd met ringmussen, en dikwijls foeragerend op de vuilnisbelt, op winterse maïshopen, enz. Slapen dikwijls samen in polderbosjes, de fonteintjes of in de duinbossen tussen Wenduine en Den Haan.

Ringmus (Passer montanus)

Mogelijke broedvogel ergens op een erf in de omgeving, o.a. in de duinbossen tussen Wenduine en Den Haan. Is 's winters en tijdens de trekperioden regelmatig te zien in de volle polder, meestal in grote groepen samen met huismussen.
Foerageert dikwijls met deze laatste op een vuilnisbelt, op winterse maïshopen, enz.; trekt in relatief groot aantal langs de duinen, voornamelijk half oktober.

Spreeuw (Sturnus vulgaris)

Is gans het jaar door te zien.
Broedt op verschillende boerderijen en in polderbosjes. Nochtans zijn er juist in het broedseizoen, het minst spreeuwen te zien.
Reeds vanaf juni verschijnen er rondzwervende groepen in de polder, meestal jonge vogels. Van september tot april echter is deze soort het talrijkst. Te Meetkerke was er een grote slaapplaats die 67 gedeeltelijk vervangen werd door een andere te Zuienkerke. Het bestond in beide gevallen uit een laag polderbosje. Op 20-10-'68, dus in volle najaarstrek werd het totaal geschat op 750.000 tot 1.000.000 te Zuienkerke (FM, EK) en 100.000 te Meetkerke (JVG, DH) !
Dit waren alle overwinterende spreeuwen, van vele km in het rond. In '72 heeft de slaapplaats zich verplaatst naar de kleiputten. Deze wintergasten foerageren op alle mogelijke plaatsen : vuilnisbelt, winterse maïshopen, akkers en weiden.

Zwarte kraai (Corvus corone corone)

Waarnemingen het ganse jaar door, hoewel meer 's winters : is dus een vaste overwinteraar in de polder. Broedt in de omgeving : polderbosjes en knotwilgen. Vanaf Brugge (nog 10 km), is het een talrijke broedvogel. Is 's winters veel minder talrijk dan roek en bonte kraai. Foerageert zeer veel op de vuilnisbelt, verder nog wat op akker of weiland : maximum een 50-tal (?). Schijnt gemengde slaapplaatsen van roek, bonte kraai en kauw te mijden.

Bonte kraai (Corvus corone cornix)

Vaste overwinteraar in de polder, minder algemeen dan roek, maar veel algemener dan de zwarte kraai. Foerageert zeer veel op de vuilnisbelt. Vertoont duidelijke slaaptrek richting St.-Andries, samen met kauw en roek. Verschijnt einde oktober, tot einde maart zijn er nog enkele aanwezig.

Roek (Corvus frugilegus)

Vaste overwinteraar in de polder : meer dan bonte kraai en veel meer dan zwarte kraai, foerageert veel op de vuilnisbelt, en dit samen met kraaien en kauwen. Schijnt ook 's winters, samen met de kauw, de meest sociale kraaiachtige te zijn : foerageert bijna steeds in gezelschap van soortgenoten en vertoond duidelijk slaaptrek, richting Sint-Andries (Brugge), evenals de zwarte kraai en de kauw.

Kauw (Corvus monedula)

Het ganse jaar door te zien, doch het minst tijdens het broedseizoen. Broedt nochtans in de omgeving : Blankenberge-stad, polderbosjes, enz. Enkele aantallen : 180 ex. op 19-9-'72 en 500 ex. op 12-11-'72. 's Zomers slaapplaats in het park van de normaalschool te Blankenberge, in trekperioden en 's winters slaaptrek samen met roek en bonte kraai, richting St.-Andries-Brugge. Vermeld moet worden dat ook de kauw wat stuwtrek langs de kust kan vertonen tijdens trekperioden.

Kraaien spec (Zwarte en bonte kraai, roek, kauw)

Zijn algemeen gezien sociale dieren, de zwarte kraai het minst. Ze zijn dikwijls samen te zien, bv. op 15-11-'67 : 500 kauw + 30 roek + 20 bonte kraai + 10 zwarte kraai op 1 akker.

Ekster (pica pica)

Broedt in de omgeving : duinbossen Wenduine, Den Haan, polderbosjes, populieren, enz. Regelmatig waarnemingen, nooit groepen van meer dan 4 ex. echter.

HYDROBIOLOGISCH VERSLAGJE

Tijdens de zomers '71, '72 en '73 werden door BJN afdeling Blankenberge een aantal hydrobiologische ekskursies in het poldergebied van Uitkerke gehouden, wat een groot aantal waterbeestjes opleverde. Ze werden later grotendeels door Luc Vanden Berge en mijzelf gedetermineerd.

Dit uitgestrekte gebied blijkt eens te meer een schat van fauna te bezitten. We hebben te maken met een geweldig divers milieu, van brak tot volledig zoet water en van oligotroof onvervuild tot eutroof water. Dit alles komt duidelijk tot uiting in het soortenspectrum. De slootjes die in verbinding staan met het „vaartje" ontvangen nog regelmatig zout water en kunnen dan ook van zeer brak tot licht brak zijn, naargelang hun ligging en het jaargetijde. Halofiele soorten als NOTONECTA VIRIDIS, GAMMARUS LOCUSTA, SIGARA STAGNALIS, PALAEMON LOGIROSTRIS en HYDROBIA STAGNORUM tonen dit duidelijk aan. AGABUS COMPRESSUS is een waterkever die van licht brak water houdt. Langs de oevers van deze slootjes komen twee soorten halofiele loopkevers voor, namelijk BEMBIDIUM NORMANNUM en B. MINIMUM. Naast deze meestal brakke sloten komen tientallen poelen en poeltjes (koeputten) voor, met sterk variërend zoutgehalte en variërende planten- en voedselrijkdom. In de brakke poelen kunnen weer een aantal van de hoger vermelde organismen gevonden worden. In de meer zoete poelen vinden we soorten die van zuiver oligotroof water houden, zoals CALLICORIXA PRAEUSTA, Hydaticus seminiger, CORIA PANZERI en C. AFFINIS (De laatste twee zijn typisch voor poeltjes in het duingebied). Tenslotte zijn er nog de soorten van de eutrofe watertjes, zoals CORIXA PUNCTATA en PLEA LEACHI. Zelfs enkele uitgesproken zoutmijdende soorten kunnen hier voorkomen, namelijk SIGARA STRIATA en vooral SIGARA FALLENI SIGARA LATERALIS en PHILYDRUS BICOLOR zijn soorten van poelen op kleiige grond waarvan het water tot licht brak mag zijn. Op de waterplanten en vooral op VERONICA BECCAPUNGA (beekpunge), leeft PRASOCURIS JUNCI, een goudhaantje dat door mij tot nu slechts alleen in Uitkerke werd gevonden.

Nog te vermelden is de kever, GYRINUS PAYKULLI, een schrijvertje dat slechts van enkele plaatsen in België bekend is.

SYSTEMATISCH OVERZICHT :

Mollusken !

Gastropoda : Hydrobia stagnorum
Lymnaea stagnalis
Lymnia balthica ovata
Physa fontinalis
Planorbis planorbis
Anisus vortex
Bulimus tentaculatus
Gyraulus albus
Bivalvia : Sphaerium corneum

Crustacea :

Mysidacea : Neomysis vulgaris
Amphipoda : Gammarus locusta zaddachi
Isopoda : Asellus aquaticus
Decapoda : Palaemon longirostris

Coleoptera :

Haliplus ruficollis
Hydroporus planus
Hydroporus palustris
Hydroporus pubescens
Coelambus impressopunctatus
Laccophilus obscurus
Noterus clavicornis
Noterus crassicornis
Hygrotus inaequalis
Agabus conspersus
Agabus undulatus
Hiphydrus ovatus
Hydaticus seminiger
Dytuscus circumflexus
Helophorus pumilio
Helophorus rugosus
Berosus signaticollis
Philydrus bicolor
Bembidion normannum
Bembidion minimum
Prasocuris junci

Hemiptera :

De Hemiptera werden zowel kwantitatief als kwalitatief onderzocht. Er werden in totaal een vierhonderdtal waterwantsen gedetermineerd : om de meer zeldzame soorten te vangen moet men inderdaad een groot aantal ex. vangen. Naast elke soort wordt de frekwentie van voorkomen gegeven :

Sigara striata :	29 %
Corixa affinis :	17 %
Sigara lateralis :	12 %
Sigara stagnalis :	12 %
Corixa panzeri :	11 %
Notonecta viridis :	10 %
Corixa punctata :	5 %
Callicorixa concinna :	1,5 %
Hesperocorixa linnei :	0,5 %
Callicorixa praeusta :	0,5 %
Plea leachi :	0,5 %
Sigara falleni	0,5 %
Nepa rubra :	0,5 %

ROP BOSMANS

Volgende AMPHIBIA werden al gevonden :

Kleine watersalamander-Triturus vulgaris
Gewone pad-Bufo Bufo
Groene kikker-Rana esculente
Bruine kikker-Rana temporaria

FM & JVG.

PLANTENVERSLAGJE :

Een summier overzichtje van de op enkele vogelekskursies gevonden planten volgt hier... De meeste determinaties komen van Magda Verfaillie. Ook enkele determinaties van JVG werden opgenomen. Kenners zullen zich hieruit enigszins een idee kunnen vormen over de aard van de polder. Uiteraard komen al deze planten niet samen voor maar een kartering ontbreekt.

Zoutminnende planten :

Sueda maritima — klein schorrekruid
Lotus corniculatus — smalbladige rolklaver
Aster tripolium — zeeaster of zulte

Zoet waterplanten :

Phragmites communis — riet
Batrachium tripophyllum — haarbladwaterranonkel
Callitriche platicarpa — sterrekroos
Hippuris vulgaris — lidsteng
Elodea canadensis (waterpest) werd niet gevonden.

Niet Zoutminnende landplanten :

Potamogeton spec. — fonteinkruid
Coronaria flos - cuculi — koekoeksbloem
Spergula arvensis — spurrie
Ranunculus sceleratus — blaartrekkende boterbloem
Ranunculus repens — kruipende boterbloem
Ranunculus acer — scherpe boterbloem
Cardamine hirsuta — kleine veldkers
Cardamine pratensis — pinksterbloem
Thlapsi arvense — witte krodde
Capsella bursa - pastoris — herderstasje
Euphorbia helioscopia — kroontjeskruid
Mercurialis annua — bingelkruid
Pastinaca sativa — pastinaak
Daucus carota — peen
Potentilla anserina — zilverschoon
Trifolium pratense — rode klaver
Trifolium repens — witte klaver
Linaria cymbalaria — muurleeuwebek (op muur van een boerderij)
Veronica persica — grote ereprijs
Glechoma hederacea — hondsdraf
Lamium amplexicaule — hoenderbeet (cleistogaam aangetroffen)

Lamium purpurium — paarse dovenetel
Plantago lanceolata — smalle weegbree
Plantago major — grote weegbree
Bellis perennis — madeliefje
Chrysantemum vulgare — boerewormkruid
Achilea millefolium — duizendblad
Arctium minus — kleine klis
Taraxacum officinale — paardebloem
Sonchus aleraceus — melkdistel

Filip Moreaux

Lidsteng : Hippuris vulgaris.

NAWOORD

In de nazomer van '72 werd een weitje van ongeveer anderhalve hectare onder water gezet voor de jacht. In de enkele maanden tijd sedert dit gebeurd is, hebben we toch al enig inzicht kunnen verkrijgen in de gevolgen hiervan op de avifauna. Ze zijn uitgesproken verrijkend : watersnip, wintertaling en smient zijn er vaste klanten geworden. De overtijingsplaats van vogels die op de spuikom foerageren (bonte strandloper, tureluur, zilverplevier, bontbekplevier) schijnt zich gedeeltelijk naar hier verplaatst te hebben.
Ook bij het vochtig staan van de polder 's winters, zien we meer eenden, ganzen, reigers dan tijdens droge jaren. De broedaantallen zijn hoger wanneer de weiden nat staan : zie de broedgegevens van kievit, tureluur, grutto in '70.
Om al deze redenen menen wij dat het nat houden van stukken polder, erg positief zou uitvallen op de vogelstand, zowel tijdens de trek, 's winters als tijdens het broedseizoen. Misschien zal het in de toekomst mogelijk zijn dergelijke beheersmaatregelen te treffen.
Het meest dringend nu is echter het status quo te behouden in het gebied. Het wordt voornamelijk bedreigd door uitbreidingen van campings, door het mogelijk inplanten van een waterzuiveringsstation in het midden van de polder (!), door mogelijk ontdubbelen van de kustweg en door uitbreiding van Blankenberge en Wenduine.
We zullen de polder echter nooit prijsgeven !

Blankenberge, 20 januari '73

Moreaux Filip (BJN)
Verweeoprit 7
8370 Blankenberge